(Bu sabah gelen haberler 5 nci sayfamızdadır)

HALKIN GÖZÜ
HALKIN KULAĞI
HALKIN DİLİ

Son Posta

Sene 13 — No. 4309 | Yazı işleri telefonu: 20203 | PERŞEMBE 6 AĞUSTOS 1942 | İdare işleri telefonu: 20203 | Fiatı 5 kuruş

Saraçoğlu ittifakla itimad kazandı

Başvekilin Mecliste sürekli alkışlarla karşılanan berrak ve samimî beyanatı

Amerikadan 45 gün içinde 15 bin ton buğday geliyor, buğday açığımız kapatılacak

Ordumuzu heran için kuvvetli ve hazır tutuyoruz

Ankara foto muhabirimizin tayyare ile gönderdiği resimler: Dünkü Mecliste Başvekilin nutku dinlenirken

Haricî Politika

"Dostluğa dostluk,,

"Dış politikamızın kimseyi endişeye düşürmiyecek bir berraklığı vardır,,

Ankara foto muhabirimizin tayyare ile gönderdiği resimler: Başvekil Meclis kürsüsünde konuşurken

Pahalılığa karşı tedbirler

Memurlara parasız elbise verilecek, muhtaç ailelere de yardım edilecek

"Biz türkçüyüz, türkçü kalacağız,,

«Biz ne sa. ıyın, ne sermayenin, ne de sınıfların saltanatını istiyoruz. İstediğimiz sadece Türk milletinin hâkimiyetidir»

Ankara, 5 (A.A.) — Büyük Millet Medlisinin bugün Şemsettin Günaltayın başkanlığında yapılan toplantısında Başvekil Şükrü Saraçoğlu teşkil eylemiş olduğu hükûmetin beyannamesini okumuştur.

Bu münasebetle Büyük Millet Meclisi müstesna günlerinden birini daha yaşamıştır. Toplantıda hemen bütün millet vekilleri hazır bulunmakta idiler.

Kordiplomatike aid localarda Ankarada bulunmakta olan büyük ve orta elçilerle bu elçilikler erkânı, dinleyicilere aid localarda da kalabalık bir dinleyici kütlesi ve matbuata aid locada ise bütün yerli ve ecnebi matbuat ve ajans mümessilleri yer almış bulunuyorlardı. Herkes Başvekilimizin, hükûmetinin güdeceği politikanın ana hatlarını izah edeceği beyanatlarını sabırsızlıkla beklemekte idi.

Başvekil kürsüde

Saat tam 15 de başkanlık yerini alan Şemsettin Günaltay celseyi açtıktan sonra Başvekilin teşkilâtı esasiye kanununa uygun olarak programını Millet Meclisinin tas-

(Devamı 4/1 de)

Hatiblerin sözleri

Dosta dost, düşmana düşmanız

Hatiblere teşekkür eden Başvekil dedi ki: «Saraçoğlu bu millet seni besledi, büyüttü, okuttu, yetiştirdi ve birçok işler vererek tecrübeli bir adam haline getirdi. Şimdi bu borçları ödemek sırası senindir. Ben de huzurunuzda söz veriyorum: Omuzumda biriken borçları ödemeğe çalışacağım.»

BRAVO SESLERİ

Ankara, 5 (A.A.) — Büyük Millet Meclisinin bugünkü toplantısında Başvekil Şükrü Saraçoğlu programını okumasını müteakib birçok hatibler söz almışlardır.

İlk olarak kürsüye gelen Parti müstakil grup reisi Ali Rana Tarhan, Türkiye Cümhuriyetinin yeni hükûmetini, Başvekil Şükrü Saraçoğlunun

(Devamı 6 ncı sayfada)

Askerî vaziyet

Şark cephesine dair muhtelif haberlerden çıkan dört netice

Yazan: Emekli General K. D.

5 Ağustos tarihli Alman resmî tebliği Kuban nehri şimal sahilindeki Kropotkin demiryolu Kavşak noktasının şiddetli bir muharebeden sonra zaptedildiğini teyid ederken orta Kubana 100 kilometreyi müteaviz bir cephe üzerinde muvasalat edildiğini ve orta Kubanın garb sahilinden 3:4 kilometre mesafede bulunan Armavir şehrinin şimalinde ve nehrin garb sahili üzerinde bir köprübaşı tesisine muvaffakıyet hasıl olduğunu, bu sırada birçok düşman kollarının ric'at hatları kesilerek imha edildiklerini, Azak denizinin şarkındaki sahadan karşılarındaki binnisbe fazla mukavemet dolayısile daha yavaş bir tempo ile ilerlemekte olan Alman - Rumen tümenlerinin geniş bir cephe ile

(Devamı 4/2 de)

Hindliler Japonya ile müzakereye hazır

Gandinin yeni beyanatı

Hind liderinin sözleri Amerikada infial uyandırdı

Bombay, 5 (A.A.) — Gandi, dün akşam Royter muhabirini kabul etmiş ve Hindistan hükûmetinin neşrettiği vesikalar hakkında fikrini bildirmiştir.

(Devamı 5 inci sayfada)

Alpullu şeker fabrikasının yeni yıl çalışmaları

Trakyada pancar mahsulü çok iyi, çiftçi memnun

Edirne, 5 (Hususî) — Alpullu şeker fabrikası yeni yıl kampanyasına 15 Ağustosta başlıyacaktır.

(Devamı 5 inci sayfada)

Civelek Ziver

Üstad Halid Ziya Uşaklıgil'in dün başladığımız hikâyesinin ikinci kısmını bugün mündercat çokluğundan koyamadık. Hikâye yarınki sayımızda çıkacaktır. İtizar ederiz.

Tebliğlere göre doğuda vaziyet

Almanlar Kuropotkin şehrini zaptettiler

Kuban nehrinin garb sahilinde köprü başları kuruldu

İtalyanlar Karadenizde 5500 tonluk bir Sovyet kruvazörünü batırdılar

Berlin, 5 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Azak Denizinin şarkında Alman ve Romen tümenleri geniş bir cep-

(Devamı 5 inci sayfada)

Alman baskısı şiddetlendi

Armavir şehrinin düşmesi bekleniyor

60 Alman tankı birden hücum ediyor

Kuban kazaklarının mukavemeti arttı

Stokholm, 5 (A.A.) — Havas-Telemondial'in hususi muhabiri bildiriyor:

Cepheden alınan son haberlere göre Von Bock ordusunun ileri unsurları Armavire takriben yirmi kilometrelik mesafede bulunan bir noktaya kadar gelmişlerdir.

(Devamı 5 inci sayfada)

Bir aşk faciası

Erenköyünde bir polis komiseri sevdiği kadını vurdu, kendisi de bir kaza neticesi yaralanarak öldü

Dün Erenköyle Kozyatağı arasındaki yolda genç bir kadının ve bir polis komiserinin ölümleri ile neticelenen bir aşk faciası olmuştur. Aldığımız malûmata nazaran facianın tafsilâtı ve cereyan tarzı şudur:

Erenköy emniyet komiserlerinden İsmail Hakkı Kutbay adında bir zabıta memuru bir müddetten.

(Devamı 6 ncı sayfada)

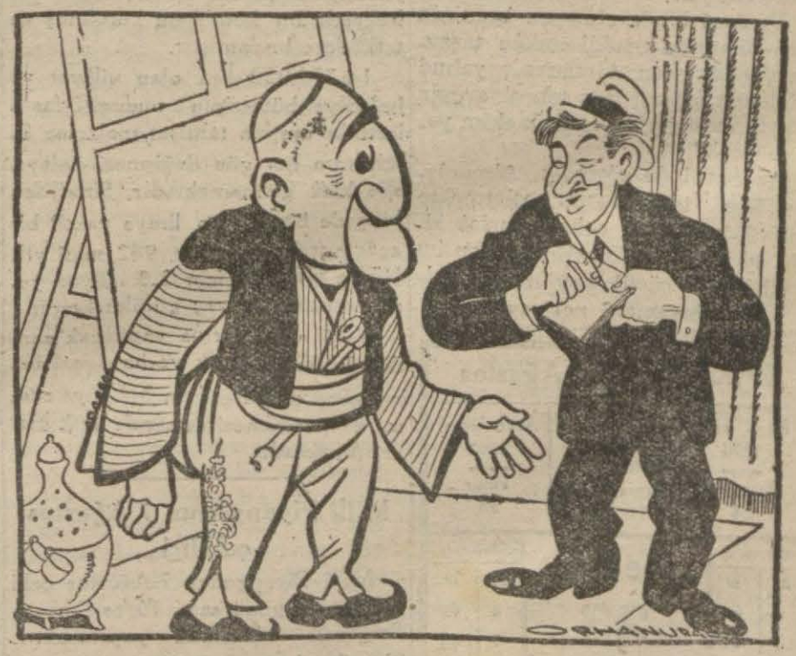

Naşid tekrar sahneye dönüyor. (Gazetelerden)

Gazeteci — Demek üstad tekrar sahneye dönerek sözlerinle halkı güldüreceksin!

Naşid — Sahne dışında kalıp halim ile herkesi ağlat maktansa bunu tercih ettim evlâd!

Hergün

Çift hayvanı Olmıyan Rusya, Kafkas petrolları ve Almanlarla Rusların Karşılaştıkları Müşküller

Ekrem Uşaklıgil

Bir müddet evvel Alman hükûmetinin teşviki ile Holandada «Şark İşletme İdaresi» namı altında, sermayesi birkaç milyon florini bulan mühim bir şirket teşkil edildi.

Bu şirketin kurulması ile takib edilen maksad Ukraynanın imbat kuvveti meşhur olan kara topraklarında muhtelif çiftlikler tesis ederek Holanda mer'i ve muteber, asırların tecrübesinden geçmiş, mütemadiyen de ıslah edilmiş usullere göre ziraat yapmaktı.

Ukraynanın kara toprakları, vakıa imbat kuvvetile meşhurdur, fakat bu topraklardan alınan mahsul, bazı müstesna kısımlar hariç tutulacak olursa ancak bire on ile on beş arasındadır. Halbuki Almanyanın fakirliği ile meşhur olan topraklarında toprağın terbiyesi, sun'i gübre ile beslenmesi, bir taraftan da tohumun ıslah edilmesi sayesinde bire karşı otuz, hattâ otuz üç alınır, bu nisbet millî gayretini en ziyade ehlî hayvan yetiştirmeye vermiş olan Holandada da buna yakındır. O halde fakir bir toprakta fenne dayanan insan emeği bire karşı 33 alırsa, zengin bir toprakta bu nisbeti neden artıramasın?

İşte, Holandada teşkil edilen şark işletme idaresini hevese getiren ümid budur, fakat bu şirketin teşkil edilmesi, belki de işe başlamak üzere bulunması, yahud işe başlamış olması pek tabiî olarak karşı tarafı bu hâdiseden bir propaganda vesilesi çıkarmaya sevketti ve denildi ki:

«Alman idaresi milyonlarca Holandalıyı tehcir ederek Ukraynaya yerleşmek zorunda bırakmıştır.»

Bu propaganda yapılmakla beraber bir taraftan da Alman idaresinin Ukraynadan ve Beyaz Rusyadan ziraat hususunda istifade etmek için sarfetmekte olduğu gayretlerden hiçbir netice çıkmayacağı iddia edildi.

Bu iddianın hakikate uyup uymadığını zamanla göreceğiz, fakat şimdiden kabul edebiliriz ki, iddiayı desteklemek için ortaya sürülmüş olan delil pek çürük değildir:

Sovyet Rusya, iddia edilir ki, yeni rejimin kurulmasında en büyük zorluğu köylü sınıfından görmüş ve köylü sınıfının ne büyük bir kuvvet teşkil ettiğini 919-922 yılları arasında toprak hükûmetleştirildiği zaman köylünün menfi mukavemet göstererek toprağı ekinsiz bırakması üzerine anlamıştır. El'an hatırlarız, o sırada bütün gazeteler açlar ordusunun Moskovaya doğru yürümekte olduğunu yazıyorlardı. Rusyaya yiyecek taşıyan Kızılhaç vapurları da kafile kafile limanımızdan geçiyorlardı.

Sovyet idaresi bu tecrübeyi takib eden senelerde bu hâdisenin benzerlerini önlemek, bir taraftan da ziraati modernleştirmek gibi çifte maksadla toprağın ekimini ve biçimini çift hayvanından alarak motöre verdi.

Şimdi Sovyet Rusyada çift hayvanı kalmamıştır, tek tük köşede bucakta bulunanı da ric'at esnasında alınıp götürülmüş, yahud öldürülmüştür.

Vaziyet böyle olunca, benzinin bol olmasına maddî imkân tasavvur edilmeyen Almanya, yahud Holanda şirketi Rus topraklarında hangi vasıtaya dayanarak ekim yapabilecek?

Az evvel de söyledik, Almanların Rus topraklarını işletmekte büyük zorluklar çekeceklerini iddia ederken ileri sürülmüş olan bu delil hiç te çürük değildir ve Al-

(Devamı 6 ncı sayfada)

TAKVİM ● Ağustos

Rumi sene 1858 Temmuz 24	6 Perşembe Resmi sene 1942	Arabi sene 1361 Hıdır 93

GÜNEŞ S.	GÜNEŞ D.	Receb	İMSAK S.	İMSAK D.
6	01	23	4	02
09	40		7	41

Öğle S.	Öğle D.	İkindi S.	İkindi D.	Akşam S.	Akşam D.	Yatsı S.	Yatsı D.
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Resimli Makale: Sabret kurtulacaksın

Zamanın iki kudreti vardır. Bir eli ile yıkar, öbür eli ile yapar, (Chataubriant).

Sabretmesini biliyor musun, korkma, en büyük zararları bile kısa bir müddet sonra faizi ile telâfi edilecektir.

Şehir Haberleri

Belediyenin yeniden istimlâk edeceği geniş sahalar

Saraçhanebaşı - Aksaray istikametinde 250, Feriköyünde 110, Yenikapıda 400, Kadıköyünde 15 ev istimlâk olunacak

Gazi bulvarının Unkapanından itibaren Şehzadebaşına kadar olan ilk kısmının istimlâk işleri tamamen bitirilmiştir. Belediye şimdi Saraçhaneden Aksaraya olan ikinci kısmın istimlâkine başlamış bulunmaktadır. Burada 250 bina istimlâk edilecek, bundan sonra Yenikapı sahilindeki 400 parçalık teneke mahallelerin istimlâkine başlanacaktır.

Gazi bulvarının Saraçhane başına kadar ilk kısmının açılma töreni önümüzdeki Cümhuriyet bayramında yapılacaktır.

Belediye istimlâk Müdürlüğü yanan Zeyneb Kâmil konağı sahasında yenidden daha geniş olarak yapılacak Fen ve Edebiyat Fakülteleri inşaatı için buradaki adanın istimlâk plânlarını da hazırlamıştır. Bu sahanın istimlâki için 200 bin lira harcanacaktır. İlk plânda 250 bin lira ile 44 bina istimlâk edilecektir.

Bunlardan başka Feriköyündeki 110 parçalık bir teneke evler sahası da istimlâk olunarak sular idaresine verilecektir. Sular idaresi burada yeni teşrih havuzları vücuda getirecektir.

Kadıköyünde de 15 binadan mürekkeb bir saha istimlâk edilecek ve yeni bir muhavvile merkezi vücuda getirilmek üzere elektrik idaresine verilecektir.

Elektrik ve hava gazı ücretlerine zam yapılacak mı?

Belediye bütçesinde masrafların artması dolayısile husule gelen açığı kapatmak ve yeni gelir kaynakları bulmak üzere faaliyete geçildiğini yazmıştık. Bu cümleden olarak belediyede bir komisyon kurulmuş ve tetkiklere başlamıştır.

14,700,000 lira olan vilâyet ve belediye bütçesinin muhtelif fasıllarında ayrılan tahsisat malzeme fiatlarının her gün değişmesi dolayısile kâfi gelmemektedir. Şimdiden bütçede bir milyon liraya yakın bir açık husule gelmiştir. 942 malî yılı içinde belediye için 2-3 milyon yeni varidata ihtiyaç görülmektedir.

Nakil vasıtalarına yapılacak zamdan başka elektrik ve havagazi ücretlerine de bir miktar belediye zammı ilâve edilmesi üzerinde tetkikler yapılmaktadır.

Millî Piyangonun 7 Ağustos çekilişi

Millî Piyangonun 7.Ağustos çekilişi Cuma günü saat 15 te Ankara Sergievi binasında yapılacaktır. Teknik bazı sebebler dolayısile Millî Piyangonun bu çekilişi de rad

Adada metresini öldüren Sedadın muhakemesinde ileri sürülen ihtimal

Şahid olarak dinlenen Büyükada komiseri dün: «— Kadınla Sedadın bol para harcamaları da tetkike değer bir meseledir. Ben her ikisinin de orada paraya tamaen bir suç işledikleri kanaatindeyim!» dedi

Mersinde tanıştıkları «Hayat» adında genç ve güzel bir bar kadını Büyükadada Güvercinlik mevkiinde 16 yerinden bıçaklayarak öldüren banka memuru Sedadın duruşmasına dün de 2 nci ağırcezada devam edilmiştir. Evvelki celsede olduğu gibi dün de kalabalık bir dinleyici kütlesi tarafından takib edilen duruşma, meraklı safhalar arzetmiş, katil gencin hâdise günü tabanca kullanmadığı âmme şahidleri tarafından söylenmiştir.

Cinayet tahkikatını idare eden Büyükada emniyet komiserlerinden İbrahim dünkü şehadetinde bildiklerini şu şekilde anlatmıştır:

«— Vak'anın cereyan etmiş bulunduğu Pazar günü karakolda oturuyordum. Odamın kapısı hızla açıldı, içeriye asabî tavırlı bir genç girerek: «Ben şimdi metresim Hayatı öldürdüm, yakalayın beni..» dedi. Bu itirafı önceleri hayretle karşıladık; fakat suçlu ısrar edince derhal kendisini beraberimize alarak vak'a yerine gittik. Hâdise yerindeki müşahedelerime ve suçlunun karakolda tesbit ettiğimiz ifadesine göre Sedad, metresini tam mülden öldürmüştür. Gene mesleki tecrübelerime dayanarak diyebilirim ki, suçlu ile maktule Hayatın Adada veyahut diğer yerlerdeki bol para harcamaları da tetkike değer bir meseledir. Her ikisinin orada paraya tamaen bir suç işledikleri kanaatindeyim..»

Komiserin bu ifadesine ne diyeceği sorulan suçlu genç şahidin sözlerine itiraz ederek:

«— Bay komiser ruhî ve derunî konuşmuyor..» dedikten sonra ilâve etmiştir:

«— İstanbulda harcadığımız bol para hikâyesi fazla izam edilmiştir. Ben kendi eşyalarımı, kitablarımı satarak bu masrafları yapıyordum. Hayatla en yüksek muhitlerde gezmiş ve eğlenmişsem bu benim için büyük bir bahtiyarlıktır. Fakat bazı günler onunla peynir ekmek de yedik...»

Bundan sonra diğer şahid polis Seyfeddin dinlenmiş o da şu malûmatı vermiştir:

«— Suçlu Sedadı 16 yaşında iken Adadan tanırım. Garib ruhlu bir çocuktu. İkide birde cebinden çıkardığı bir aynaya bakar, mütemadiyen saçlarını tarardı. Bir düdük sesi duysa; kulaklarını tıkar daha olmazsa oturur hüngür, hüngür ağlardı.»

Polislerin şehadetinden sonra Sedadla maktul Fatmanın Tarlabaşında bir müddet oturdukları pansiyon komşuları Alfred dinlenmiş hâdiseden adlemi malûmat beyan etmiştir.

Duruşma, diğer şahidlerin çağırılmaları için başka bir güne bırakılmıştır.

Belediyede iki reis muavinliği daha kurulacak

İaşe işlerinin Belediyeye devri üzerine iaşe ve fiat mürakabe işlerile meşgul olmak üzere Belediyede yeni iki muavinlik ihdası etrafında tetkikler yapılmaktadır. Yeni iaşe kadrosu ve diğer hususlarda Ticaret Vekâletile temaslarda bulunmak üzere Ankaraya giden Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar yarın şehrimize dönecektir.

Askerlik işleri

339 doğumluların yoklamaları

Beşiktaş As. Şubesinden:

1339 doğumlu ve bu doğumlularla muameleye tâbi erlerin ilk ve son yoklamalarına Ağustos 942 sonuna kadar devam edileceği evvelce ilân edilmiştir. Bu defa görülen lüzuma binaen 20/Ağustos/942 günü yoklamaları hitam bulacağından mükelleflerin Salı, Perşembe ve Cuma günleri saat 9 dan 12 ye kadar müracaat etmeleri, etmiyenler hakkında kanunî takibat yapılacağından Şb. de kayıdlı olanların ceza görmemeleri için behemehal 20/Ağustos/942 gününe kadar yoklamalarını yaptırmaları ehemmiyetle ilân olunur.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bir gazeteci arkadaşımız seyyar satıcıların günlük kazançlarını merak etmiş, İstanbul sokaklarını dolaşmış, sorup dinlemiş, ve uzunca bir yazı yazmış.

Bu yazıyı okuduktan sonra biz seyyar satıcıların günlük ve aylık kazançları hakkında şu listeyi çıkardık:

	Günde	Ayda
Şeftali satıcısı	360 kuruş	108 lira
Vişne »	550 »	165 »
Erik »	400 »	120 »
Fındık »	300 »	90 »
Seyyar karpuz, kavun satıcısı	700 »	210 »

İSTER İNAN

Tıb talebe yurdunda doğru olmıyan bir karar

Bize bildirildiğine göre, leylî tıb yurdundaki gençler için, «mecburî sıla» kararı verilmiş. Yani ikmal imtihanlarına bir ay kala, gençler yurdu terkedecek, birçok masraflara katlanacaklar ve memleketlerine gidecekler. Pek tabiî olarak, gençler müşkül mevkide kalmışlar. Çünkü bu talebeler leylî meccanîdirler. Hükûmete karşı mecburî hizmet taahhüdünde bulunmuşlardır. Birçoklarının ikmali vardır, daha acısı, bu çocuklar sırf ailelerinin yardımile tahsillerine devam edemiyecekleri için, bir kelime ile fakir olduklarından, bir çok fedakârlıklara katlanmışlar, hiç de hafif olmıyan şartları kabul etmişlerdir. İçlerinden pek çoğunun gidecek yeri yoktur. Bu vaziyette, yurdun kapılarını açıp «Çıkıp gidin!» demek çok garib olmaz mı?

İşin tuhaf tarafı, bir kısım talebenin kalmasına müsaade verilmiş. Bir kısmına «Gidin!» derken bir kısmına «Kalın!» demek de hoş bir şey değil. Yurd, bütün talebesine müsavi muamele yapmalıdır. Maamafih münakaşa mevzuu olan bu vaziyet değil, çocukları mecburî sıla kararına tâbi tutmaktır. Sıhhat Vekâletinin gençleri müşkül vaziyette bırakan bu kararı geri aldıracağını umarız.

Belediye kooperatifi geniş bir şekilde faaliyete geçiyor

Belediye memurları kooperatifinin bugünkü teşkilâtını genişleterek İstanbuldaki bütün resmî daire ve müessese memurlarına şamil bir kooperatif teşkil edileceğini evvelce yazmıştık.

Kooperatif statüsü Ticaret Vekâleti tarafından tasdik edilmiş, yeni teşkilâtın hazırlıklarına başlanmıştır.

Belediye bütün daire memurlarına bir tamim göndererek kooperatife girmelerini bildirmiştir.

Kooperatife girecek olan her memur 20 lira iştirak hissesi verecektir. Bu hisse toptan alınmıyacak, memurların maaş nisbetine göre ayda 2-5 lira olmak üzere taksitle alınacaktır. Kooperatif en lüzumlu maddelerini temin edecek ve ortaklarına dağıtacaktır. Bu arada mahrukat ofisile bir anlaşma yapılarak küçük maaşlı memurlara da taksitle kömür ve odun tevzi edecektir.

ÖLÜM

Türk Tütün Limited Şirketi Müdür Muavini Nihad Yenel'in eşi ve Merkez Bankası memurlarından Galip Yenel'in annesi ve Mithat, Mir'at ve Rifat Yenel'in yengeleri

CELİLE NİHAD YENEL

müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamayarak irtihal etmiştir. Cenazesi bugünkü

Sabahtan Sabaha:

Bu kadar emek Verildiği halde bir Ressam yetişmiyor!

Burhan Cahid

Güzel san'atlara değer verildiği zamandayız. Güzel bir tablo, zarif bir minyatür, san'at mahsulü bir eski yazı ısrarla aranmaktadır. Birkaç aydır eski üstadlardan Hamdi beyle, Ali Rıza beyden birer eser bulmak için araştırma yapıyroum. Henüz bir ipucu yakalıyamadım. Halbuki bilhassa Ali Rıza bey merhum çok eser bırakmıştı. Memlekette bir resim galerisi olmayışı ve eski, yeni san'at eserlerini takıb edecek meydana çıkaran mütehassıslar bulunmayışı kıyıda köşede kalmış kıymetleri bize tanıtmıyor.

Bugün resim üzerinde çalışanları hükûmet te teşvik ediyor. Her yıl genç ressamlardan bir grubu memleket içine gönderiyor. Onları san'atin couleurlocale denilen hususiyetine alıştırmağa çalışıyor. Fakat bugüne kadar san'at âleminde bahse değer bir eser vermediklerini görüyoruz. Biraz san'attan anlıyanlar bile gene eski hüdayı nabit ressamlarımızın tablolarını arıyorlar. On sekiz yıllık yeni devir san'ati resim ihtiyacı üzerinde bizi tatmin etmiş değildir. Halbuki bugüne kadar en yüksek salâhiyetler geniş bir mesaî çerçevesi içinde (ressam) yetiştirmekle meşguldürler. Ya yetişenlerde kabiliyetsizlik var ya yetişenlerde!

Türkün millî san'at kudreti zengindir. Böyle olmasa ne Hamdi beyler, ne Ali Rıza beyler, ne Halil paşalar ve emsalleri kendi kendilerine yetişmezlerdi. Dikkate değer bir nokta var ki san'at tarihimizi yazacaklar mutlaka üzerinde duracaklardır. Bizde birçok ressamlar bahriyeden yetişmişlerdir. Eski bahriye mektebi sanki devrin sanayii nefise mektebi idi. Bunlar arasında ince oymacılık san'atında ileri gidenler de pek çoktur. Ali Sami Boyarın yalnız bir amatör değil güzel san'atlarda söz sahibi bir salâhiyet olduğunu kim inkâr edebilir. Bahriye ocağı hattâ karikatürist bile yetiştirmiştir. Bizim karikatür tarihini yazacaklar aradıkları şöhretleri ilk defa bahriye mesleğinden yetişen san'atkârlar arasında bulacaklardır.

Son defa güzel san'atlar akademisinin yıldönümü münasebetile önümüze serilen fırça eserleri kimseyi tatmin etmedi. Anlaşılıyor ki bu şubenin heveslileri arasında san'at ruhunu tahsil çerçevesi dışına çıkaracak kudrette istidadlar yok. Bu bir istihale devri olabilir. Belki de bu şubenin san'atkâr kadrosu mevcud istidadları çözüp işletecek ayarda değil. Bu nokta ancak akademiyi veyahud Vekâleti alâkadar eder. Bizim üzerinde duracağımız mesele güzel resme ve güzel esere olan ihtiyacımızı belirtmektir ve bu ihtiyacımızın tatmin edilmediğini söylemektir.

Burhan Cahid

RADYO

PERŞEMBE 6/8/1942

7,30: Saat ayarı, 7,32: Vücudumuzu çalıştıralım, 7,40: Ajans haberleri, 7,55: Karışık program (Pl.), 8,20/8,35: âvin saati, 12,30: Saat ayarı, 12,33: Hüzzam makamından şarkılar, 12,45: Ajans haberleri, 13/13,30: Şarkı ve türküler, 18: Saat ayarı, 18,03: Türküler, 18,15: Fasıl heyeti, 19: (Dış Politika icmali), 19,15: Dans müziği (Pl.), 19,30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45. Yurddan sesler, 20,15: Radyo gazetesi, 20,45: Saz eserleri, 21: Ziraat takvimi, 21.10: Şarkı ve türküler, 21,30: (Kahramanlar saati), 21,45: Senfonik program (Pl.), 22,30: Saat ayarı, ajans haberleri ve borsalar.

İstanbul borsası

5/8/942 açılış - kapanış fiatları

ÇEKLER

			Açılış	Kapanış
Londra	1	Sterlin		5.2375
New-York	100	Dolar		130-70
Cenevre	100	İsviçre Fr.		30.70
Madrid	100	Peşeta		12.9325
Stokholm	100	İsveç Kr.		30.70
Bir altın lira				30.85
24 ayarlık bir gram külçe altın				408

Esham ve Tahvilât

İkramiyeli % 5 [illegible]

Üniversite ve spor

Yazan: Profesör doktor Sadi Irmak

Ruh terbiyesi gibi beden terbiyesi mes'uliyetinin de Maarif Vekilliğine tevdi edilişinden beri üniversitede spor faaliyetlerinin lüzumu üzerinde yazılara rastlanmaktadır. On yıldanberi bu davanın mücadelecisi ve hâlen de üniversite spor teşkilâtının başkanı sıfatile bu yazılara en çok sevinenlerden birisi de benim.

On yıldanberi birçok vesilelerle olduğu gibi son zamanlarda oldu ve Son Postada çıkan yazılarımda garbden misaller getirerek üniversitede canlı bir spor hareketinin uyanması lüzumuna işaret ettim. Talebe birliği kurulduktan sonra spor kolu üç ay evvel faaliyete geçebildi. Sene sonu olmasına ve talebenin imtihan telâşı içinde bulunmasına rağmen muhterem rektörümüz Cemil Bilselin maddî ve manevî yardımlarile Üniversite sporunun neler vâdettiğini açıkça isbata muvaffak olduk. Futbol, voleybol ve atletizmin her şubesinden temsilî takımlar meydana getirdik ve bunları kısa bir müddet beraber çalıştırdıktan sonra Ankara gibi memleketin en ileride bir spor merkezile temastan çekinmedik. Böylece İstanbul ve Ankara üniversiteleri arasında ilk spor teması meydana geldi. Futbolda ikiye karşı bir, voleybolda on beşe üç golle, atletizmde altmış beşe yirmi beş puvanla İstanbul üniversitesi galebeyi temin etti.

Bu kısa bir zaman zarfında başarılmış bir muvaffakiyettir ki gayesi sadece her iki üniversitede sporu teşvik etmek, kardeşlik hislerini kuvvetlendirmek ve efkârı umumiyede üniversitede sistemli bir spor faaliyetinin neler vâdettiğini göstermektedir. Şimdilik başka bir iddası yoktur.

Bu mütevazi faaliyetin ancak bir ilk adım olduğunu yazmıya lüzum görmem. Yoksa üniversitede on bin genci bedenen bugünün şartlarına göre yetiştirmek büyük bir dava teşkil eder ki bunun halli için çok büyükçapta fedakârlık - lara katlanmak lâzımdır. Muhterem Vekilimiz Hasan Âli Yücel, sporun manasını en iyi kavramış olan devlet adamlarımızdan birisidir. Bu itibarla bu işin de onun elile tam olarak başarılacağını umuyoruz.

Üniversitede spor bakımından neler yapmak lâzımdır? Bu yazının dar çerçevesi içinde ancak bir iki noktaya işaretle iktifaya mecburuz:

1 — Üniversitede imtihanlara girebilmek için talebeden asgari bir bedenî iktidar ve meharet istemek. Bunun ölçüsünü başka yazılarımda bildiririm.

2 — Spor faaliyetine talebenin üç sömster devamını mecburî kılmak.

3 — Bu yeni faaliyete zaman ve imkân yaratmak için icab ederse ders programlarında tadilât ve fedakârlığı göze almak. Meselâ verimi çok mahdud ve şüpheli kalan lisan derslerine verilen zamanı beden terbiyesine vermek.

4 — Askerlik derslerinde daha ziyade askerlik ve mücadele sporlarına yer vermek.

5 — Halen Üniversite bahçesinde bazı spor tesisatı vardır. Fakat on bin gencin yetişmesi için Üniversite bahçesinin tamamen spora tahsis edilmesi ve burada tenis, futbol, sahaları yapmak ve voleybol ve basketbol ağlarının sayısını artırmak.

6 — Aynî sahaya bir veya iki kapalı jimnastik salonu yaptırmak.

7 — Sırf Üniversiteliler için bir stad yaptırmak veya mevcud stadlardan birisini tamamen bu işe tahsis etmek.

8 — Akademik bir fikstür yapacak yüksek mektebler arasında devamlı spor temasları temin etmek ve böylece akademik şampiyonumuzu Avrupaya gönderecek hale gelmek (meselâ son temasımızda şunu gördük ki voleybolde Mülkiye ve Üniversite muhteliti daha şimdiden Balkanları yenebilecek haldedir).

9 — İhtiyaca kâfi antrenörler tayin etmek (bunlar, Üniversite talebesi oldukları halde halen klüblere devam etmekte olan gençler arasından seçilebilir ve böylece onların tamamen Üniversiteye bağlanmaları temin edilebilir. Onları profesyonellikten amatörlüğe getirmenin çaresi de budur.)

10 — Bütün Üniversite talebesinin takibe mecbur olacakları bir spor dersi ihdas etmek.

11 — Bütün bu faaliyetleri sevk ve idare edecek, dersleri hazırlıyacak bir «Üniversite spor enstitüsü» kurmak.

Üniversitede spor faaliyetini canlandırmak için muhtaç olduğu faktörler, ana hatlarile, bunlardır. Hükûmetin bu hususta maddî fedakârlıktan kaçınmıyacağını biliyoruz. Muhtaç olduğu manevî atmosfer de hazır demektir. Çünkü beden terbiyesinin değeri üzerinde münakaşa edilmediğini ve bunun umumî bir iman haline geldiğini görüyoruz.

Memlekete matbaa, top, tank, ilim, teknik gibi zarurî şeyler Avrupadan geldi. Bunların bir kısmını istiyerek aldık, bir kısmını onsuz olamıyacağımız ergeç idrak ettiğimiz için memlekete soktuk. Spor bakımından bambaşka bir durumdur: Onu bir taraftan Avrupa medeniyeti kapılarımızdan içeriye zorlamaktadır. Fakat öte taraftan en eski ve en güzel bir Türk an'anesi olduğu için içimizdeki ecdad ve tarih sesi de bizi ona çağırmaktadır.

SPOR

İstanbul lig maçları hazırlığı başlıyor

Tertib komitesi bu akşam bölge merkezinde toplanıyor

İstanbul Futbol Ajanı Nuri Bosut, Avukat Abdullah ve Hasan Kâmil'den müteşekkil futbol maçları tertib komitesi yeni mevsim maçları hazırlıkları için bu akşam bölge merkezinde ilk toplantısını yapacaktır. Futbol ajanı 1942-43 mevsimi maçları için hazırladığı projeyi heyete teklif edecektir. Ajan tarafından hazırlanan proje üç şekil üzerinden tertib edilmiştir:

1 — Birinci kümenin geçen sene olduğu gibi 10 klüp olarak kalması.

2 — Birinci kümeyi 12 klübe çıkarıp A ve B diye iki grupa ayırmak.

3 — Birinci ve ikinci kümeyi sekizer klüp olarak üç grupa taksim etmek.

Ajanlık tarafından hazırlanan projenin alacağı şekil üzerine önümüzdeki hafta klüp murahhasları bölge merkezine toplantıya davet edileceklerdir.

Futbol Federasyonu lig maçlarının her tarafta altı Eylülde başlamasını bir tamim ile bildirmiştir. İstanbul ajanı bütün hazırlıklara rağmen bu tarihi çok erken bulmaktadır.

İstanbul yüzme şampiyonluğu

Su Sporları Ajanlığından: İstanbul yüzme şampiyonluk müsabakaları 8, 9 Ağustos Cumartesi ve Pazar günleri Moda yüzme havuzunda yapılacaktır.

Müsabakalara Cumrtesi günü saat 14 de, Pazar günü 13 de başlanacaktır.

Tarihten sayfalar

Saf adam ve dalavereci sarraf

Yazan : Kadircan Kaflı

Darbhane emini Abdurrahman Feyzi Bey saf ve mağrur bir adamdı; dolaşık ve çapraşık para işlerine aklı ermekle beraber bunlar üzerinde fazla durmuyordu; saflığı yüzünden başkalarına itimadı çoktu. Ermeni sarraflardan Düzyan o sırada Osmanlı İmparatorluğu ile sarraflık işleri yapıyordu; altın veya gümüşün ayarları üzerinde dalaverecler çeviriyor; çok para kazanıyordu; Abdurrahman Beye de vakit vakit ağır hediyeler veriyor; iyi niyetli görünerek faka bastırıyordu.

Abdurrahman Bey Selânikli Mustafa Paşanın oğluydu; Paşa zadelik de ona ötedenberi gurur veriyordu; süse düşkünlüğü meşhurdu; gayet şık giyinir, mücevherat kullanır; konağında bir vezir gibi ihtşamla yaşardı.

Gururu o kadar ileriye vardı ki nice namlı vezirlerin boyunlarini vurdurmuş olan Hâlet Efendiyi bile için için istihfaf ediyordu. Görüşüyorlardı; lâkin aralarında kinayeli sözler geçiyordu. Hâlet âfendi, adet olduğu gibi, ona açıktan açığa bir şey söylemiyordu; hattâ aşağıdan alıyordu; böylece karşısındakini büsbütün şimartıyordu. Bir gün artık düşmanını yere sermeğe karar verdi; bazı kimselerin terfi ve nakilleri sırasında Abdurrahman Beyi sadaret kethüdalığına tayin ettirdi;

(Devamı 4/2 de)

"Son Posta,,nın bulmacası: 19 - (13)

Bunlardan 30 tanesini halledcrek bir arada yollıyan her okuyucumuza bir hediye takdim edeceğiz

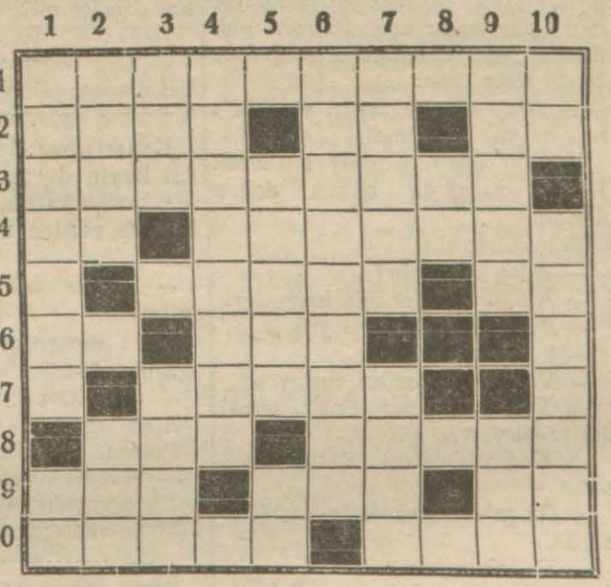

Soldan sağa doğru:

1 — Afrikada bir memleket (10).

2 — Bir azamız (4), Bir harf (2), Bir emir (2).

3 — Kusursuz insan (9).

4 — Yürürken arkada bıraktığımız (2), Şöhret kazanan (7).

5 — Bir giyim eşyası (5), Tersi ilâve (2).

6 — Yemek (2), Binanın yüksekliğini ifade eder (3).

7 — Küp şekerin diğer adı (5).

8 — Kenar (3), Vücud şekli (5).

9 — Afrikada bir belde (3), Kayak (3). Uzaklık nidası (2).

10 — Toprak (5), Bir erkek adı (4).

Yukarıdan aşağıya doğru:

1 — Mahsul (7), Nota (2).

2 — Kuru soğuk (4), Sevgili (3).

3 — Arının yaptığı (3), Para saklamaya yarar çelik kutu (4).

4 — Hububat zer eden (8).

5 — Terzi âletlerinden (5), Nota (2).

6 — Asmak (9).

7 — Bir erkek ismi (5), Arkadaş (4).

8 — Bir renk (2).

9 — Sarhoşken kendine gelmek (5), İstikbal (3).

10 — Sorgu edatı (2), Pişmanlık (7).

PATRONA HALİLİN AKIBETİ

Kızlar ağası elindeki sürahiyi hasır üzerine bırakmış, dikkatli dikkatli diniliyordu. Bu defterdar kimdi? konağını ne diye zaptet - mişlerdi? Deli Mustafa ağa dedikleri adam neye «defter» tutturu - yordu? Padişah fermanı olmadan bir konak zaptetmek mümkün o - labilir miydi? Arab Patrona Halilin yüzüne gülümsiye gülümsiye bakıp yavaşça sordu:

— Şevketlû padişahımız bir ko - nağın zaptını mı ferman eylemiş idi ağa efendimiz?

Halil alay etti:

— Beli, bundan ferman eylemiş idik!

Kızlar ağası susup başını eğdi. Patrona, gelen neferlere Kapıaltı - na soktukları defterdarı getirme - lerini emretti. Kullukçular, burma sarıklı, samur kürklü ve çember sakallı birini Patronanın karşısına getirdiler. Gelen adam kızlar ağasını görür görmez sırıtarak yer den temennalar etti, Patrona gülmemek için dudaklarını ısırıp kaşlarını zorla çattı:

— Arab oğluna sonra yalakla - nursuz yaklaşın imdi.

Kürklü adam sapsarı kesilerek Halilin otunduğu hasıra doğru ilerledi.

Patrona sordu:

— Adın ne senin?

— Ali Bey derler ağa hazretleri.

— Bunda «hazretleri» yok.

— !...

— Ya, sen defterdar mısın?

— Beli sultanım, «sıkkı evvel defterdarıyız».

— Kaç yıldanberi defterdarlık edersiz?

— İki yıldanberü defterdarlık ederüz.

— Ya, akdemce ne idin?

Adının Ali olduğunu söyliyen adam yutkundu:

— Babüssaade ağası yazıcısı idik..

Patrona Halil az düşündükten sonra başını kaldırdı:

— Ol vakit «hanın hamamın» var mı idi?

— !...

Defterdar cevab vermeyince ih - tilâlciler reisi gürledi:

— Bre cevab ver, Saraçhaneba - şındaki «havuzlu konak» senin midir?

— Beli efendim, bizimdir.

Bahçesindeki havuz başında çifte aslanlar ağzından gümrah su gelür imiş, ya bu konağı nevakit yap tınmış idin?

Ali Efendi gözlerini kaldırıp yağız yüzlü adamın yüzüne bakama - dan cevab verdi:

— Bildir [1] yaptırmış idik.

— Ya, akçeyi anandan bubandan miras mı bulmuş idin?

— Kendümüzün idı sultanım.

Patrona Halil yanında oturan Muslu ile kahveci Aliye dönüp kulaklarına bir şeyler fısıldadıktan sonra iki yeniçeri aralarında elleri ve dudakarı titriyen Ali Beye bak tı:

— Defterdarlar miriden akçe sir kat ederler mi?

— !...

— Gel doğrusunu söyle. Canımı bağışlarım: Miriden iki yılda kaç bin kese aşurdun?

Kızlar ağası Beşir ağa defterdar Ali Beyin durumunu beğenmediği için hızla kalktı, Patrona Halilin önünde yerden temennalar savurdu:

— Sarayı hümayuna dönelim sultanım.

Halil defterdarı bırakıp kızlar ağasına döndü:

— Şerbeti unutman ağa!

Beşir ağa geri geri çekildi.

Patrona yüksek sesle tekrarladı:

— Şerbeti unutman, kürkü şevketlû padişaha, altınları dahi beytülmale red eylen.

.....

Kızlar ağası Beşir ağa saraya döndüğü zaman ağzını bıçak aç - mıyordu. Vakit geçirmeden Sul - tan Mahmudun huzuruna çıktı. Genç padişah da «Etmeydanın - dan» uygun bir haber alabilmek ümudile Beşir ağayı bekliyordu.

Arabı görür görmez acele acele sordu:

— Nasıl, kürk ve akçeleri kabul eyledi mi?

Kızlar ağası bitkin bir durumdaydı, dizleri üzerine çökmemek için ayakta zor tutunabiliyordu:

— Heyhat padişahım, ne kürkü ve ne dahi akçeyi kabul eyleme - yip ağza alınmaz kelâm tefevvüh eylemekte idi!

Dedi, genç padişahın ayakları - na kapandı.

Birinci Mahmud geri geri çekildi:

— Ya, ne der idi?

Kızlar ağası ellerini oğuşturmağa başladı:

— Halktan tekâlif alıp böylece israf mı eylersiz? İbrahim Paşaya uyan Sultan Ahmedin başka se - bebden hal' edilnemiş olduğunu şevketlû padişaha söylen» der idi.

— !...

Arab hıçkıra hıçkıra padişahın ayaklarına bir daha kapaklandı:

— Benim mehabetlû efendim, valide sultan efendimize lohusa şerbeti dahi gönderdi!

Sultan Mahmud gözlerini açtı:

— Lohusa şerbeti mi?

— Beli padişahım, «Veysel çavuş nam lâinin oğlancığı dünyaya geldiğ'ni» söylerler idi.

Padişah öfkelendi:

— Bre bu ne demek?

— Kendüleri sarayı hümayuna akran tutarlar benim hünkârım.

Sultan Mahmud ses çıkarmadı, geniş oda içinde iri adımlarla gidip gelmeğe başladı: Eğer kızlar ağasının anlattıkları doğru ise çok yakında ihtilâlcilerle saray arasın da yeni bir çatışma baş göstere - ceği anlaşılıyordu. Bu adamlar ne istiyorlardı? İbrahim Paşa ve kethüdası ile damadı boğdurulmuş, Sultan Ahmed tahtından atılmış olduğu halde hâlâ Etmeydanındaki büyük toplantı ve kaynaşmaya nihayet verilmemiş olmasının manası ne olabilirdi? İşte tecrübesiz ve çok genç padişahın akıl erdiremediği nokta da burada kararıyordu.

(Arkası var)

[1] Geçen sene.

Erkeği kadın Yaratır

YAZAN: NUSRET SAFA COŞKUN

Bu şiddetli buhran arasında bile dudaklarında onun ismi vardı. Saadet Hanım da, Füsun da sarsılmışlardı. Fakat sevdikleri erkeğin hayatı mevzuubahs olduğu bir zamanda, kıskançlıklarını izhar edecek, bu yüzden kırılacak halde değillerdi. Bu kadının hakimiyeti önünde bir «hiç!» olduklarını anlıyorlardı.

Meserret Hanım odadan çıkmıştı. Kocası, salonda bir aşağı, bir yukarı, dudaklarını dişliyerek dolaşıyordu.

Karısını karşısında görünce ürktü:

— Bir şey mi var?

— Hayır, bir şey soracağım. Semahatlerin otelini biliyor musun?

— Evet, kocası bugün öğleden evvel bana uğramıştı. Yarın da gelecek, ne olacak?

— Vedadın hasta olduğunu Semahate duyurmak lâzım!

— Sebeb!...

Mendilile gözlerini kurulıyarak cevab verdi:

— Hep onu sayıklıyor.

Birdenbire birçok şeylere intikal edivermişti:

— Zavallı çocuk!...

— Bilmem, çok korkuyorum. Aklıma öyle fena ihtimaller geliyor ki... Gelsin görsün bir defa..

— Bu tehlikeli bir hareket olmaz mı Meserret?...

— Niçin?

— Ya kocasının yanında...

— Hakkın var!

Sustular.

Meserret Hanım, avucunun içinde mendilini eziyor, asabi hareketlerle, parmaklarını sıkıyordu.

— Ne yapacağız?

— Fazla hararetin tesirile sayıklıyor. Ateş biraz düşerse sükûnet bulur. Hem sen de bir parça metin olmalısın. Hemen bu sayıklamayı, son bir arzu zannetmemelisin!

— Of bilmiyorum, çok korkuyorum! Sabahleyin doktor «kalb zayıf!» dedi. Ya mukavemet edemezse...

Endişeli, muztarib pencerenin önüne doğru yürüdü. Yağmur bütün şiddetile yağıyor, iri damlalar camları dövüyor, hırçın bir rüzgâr pancurları tartaklıyordu. Ellerile şakaklarını sıkarak:

— Of, diye, haykırdı. Niçin karanlık bu oda?... Büsbütün kasvet veriyor.

Karısının bir sinir buhranı geçirmek üzere olduğunu anlamıştı. Hizmetçiye seslendikten sonra karısını şefkatle kucaklıyarak koltuğa oturttu.

— Her şeyden evvel sakin olmalısın Meserret! Ben senden daha az muztarib değilim. Fakat hastamıza iyi bakabilmemiz için, bizim azamî derecede soğukkanlı olmamız, diri kalmamız lâzım.

Hıçkıra hıçkıra ağlıyordu kadıncağız.

— Onu kaybetmekten çok korkuyorum... Ben onun için bir anne, bir abla, bir arkadaş, bir sırdaşım; o benim için herşey... Bir hissi kablelvuku bana korkunç ihtimalle fısıldıyor.. Oh, bu yağmur! Asabım çok bozuk. Lâkin, şimdi düşünülecek ben değilim. Semahate mutlaka haber vermeliyiz.

Kocası, kollarını kavuşturmuş, karşısında ayakta duruyordu;

— Peki., fakat mahzurunu düşün!

İsyanla doğruldu:

— Böyle bir vaziyette hiç bir şey düşünülmez. Onu istiyor, onu sayıklıyor.

— Kendine malik olmadığına göre, Semahat Hanımın gelmesinin faydası olmıyacak. Kaş yapalım derken göz çıkarmıyalım karıcığım.

— Çıldıracağım. Bana bir akıl öğret kuzum! Onu buraya getirtmek arzusu bir fikri sabit halinde beynime saplandı, Semahat de «bana niçin haber vermediniz!» diye bizi müaheze edebilir.

Erkek, daha şuurlu olarak vaziyeti muhakeme edebiliyordu.

Bu, çapraşık bir mesele idi. Karısı, Semahat Hanımla, Vedad arasındaki eski macerayı, hâlâ en derin bir aşkla birbirlerine bağlı olduklarını ihsas etmişti. Bunu şimdi daha şümullü olarak anlıyor. İkisine de acıyordu. Lâkin, hesabli hareket etmek lâzımdı. Semahat köşke mutlaka yalnız gelmeliydi. Şayed kocası da beraber gelirse işler sarpa saracaktı. Vedad, sayıklamakta devam ederse, bir aile faciasına meydan verilmiş olmamıydı?

Ne yapmak lâzım geldiğini düşünüyor, bir neticeye varamıyordu. Bütün hayatında yalnız rakamlarla, ticaret meselelerile haşir neşir olmuş madî bir adamın gönül işlerinde rol oynaması ne müşkül! Vedada karşı olan sevgisi, karısının ıztırabı, kafasının «stop!» demesine rağmen, hassasiyete sevkediyor, alâkasız kalamıyordu.

— Allah rızası için bir şey söyle... Bu sükût öldürüyor beni...

Karısının ihtarile kendine geldi.

— Düşünüyorum. Tereddüdümü anlamalısın! Onları büsbütün müşkül mevkilere düşürmek istemiyorum. Şayed biçimsiz bir vaziyet olursa, Vedad iyileştikten sonra yüz yüze bakamazlar. Düşün ki o zaman birbirlerini görmek imkânını da kaybetmiş olurlar.

— Meserret ablam telefon etsin!

İkisi birden hayretle kapıya doğru döndüler. Füsun, sapsarı yüzile elleri arkasında, kapının önünde duruyordu. Demek ki, konuşulanları duymuştu. Karı koca birbirlernin yüzlerine baktılar.

— Meserret ablam, Semahat Hanıma telefon edebilir!

Bu basit çareyi düşünememişlerdi.

— Bak karıcığım. Füsun bizden akıllı çıktı; bu olabilir.

Meserret Hanım, birçok şeylere intikal eden bir kadın hassasiyeti ile, şefkat ve minnet dolu gözlerle genç kıza baktı.

(Arkası var)

Saraçoğlu ittifakla itimad kazandı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

vibine arzedeceğini bildirmiş ve bunun üzerine Şükrü Saracoğlu sürekli alkışlar arasında kürsüye gelmiş ve millet vekilerinin sık sık alkışlar ve tasvib sadaları ile karşıladığı ve reye müracaat edildiği zaman 381 rey ve mevcudun ittifakile tasvib eylediği aşağıdaki beyanatta bulunmuşlardır:

Arkadaşlar,

Aziz hatırası önünde saygı ile eğildiğimiz Dr. Refik Saydamın vazifé başında ölmesi üzerine teşkiline memur buyurulduğum hükûmeti Büyük Meclisin yüksek huzuruna getiriyorum.

Yeni hükûmetiniz de evvelkiler gibi Cümhuriyet Halk Partisi programını hassasiyetle ve dikkatle tatbike çalışacaktır.

Karşılıklı güven

Arkadaşlar. dünyanın hergün daha fenalaşan ve ufuklarında bir ümid ışığı belirmeyen karanlık manzarası içinde Türk milleti bütün ıztırablarına rağmen en bahtiyar bir mevcudiyet olarak göze çarpıyor. Bu saadetin sırrı büyük bir Şef'in etrafında yaratılan birliktir. Görmekte olduğumuz dünya faciaları içinde milletlerin yıkılmalarına sebeb olan tefrikalar, ihtilâflar Türk milletinin bütün faziletlerini nefsinde toplayan İsmet İnönü'nün yarattığı karşılıklı güven sayesinde «alkışlar» bu memlekette yer bulmamıştır. İnönü Türk milletine, Türk milleti de İnönü'ye çok yaraşıyor. «Bravo sesleri, alkışlar». Bugüne kadar olduğu gibi yarın da ayni birlik ve beraberlik içinde sıkıntılarda ve sevinçlerde birbirimize dayanarak emniyetle yürüyeceğiz. Böylece bu koruyucu birliğin idamesi hükûmetimiz için de ilk ve en büyük gayeyi teşkil edecektir.

Bir tek ideal

Arkadaşlar,

Topraklarımızı harbin dışında tutmak için bütün dikkat ve gayretimizi sarfetmekteyiz. Bu güzel eseri sonuna kadar götürmek için ümidimiz azalmış değildir. Fakat bizim bütün dikkat ve itinalarımıza rağmen bir gün istiklâlimiz veya topraklarımız tecavüze maruz kalacak olursa bütün varlığımız, bütün mevcudiyetimiz bir tek idealin emrine verilecektir. «Bravo sesleri» Bu ideal de son ferdimize kadar çarpışmak olacaktır. «Bravo sesleri, alkışlar».

Ordumuz

Bundan dolayı ordumuzu her an için kuvvetli ve hazır tutuyoruz ve onu her türlü ihtimamın, her türlü itinanın üzerinde temerküz ettiği büyük bir varlık olarak yaşatmakta devam edeceğiz. Ordumuzu hergün biraz daha kuvvetli görmek hepimiz için bir gaye, hükûmetiniz için de bir program olmakta devam edecektir. «Alkışlar, bravo sesleri».

Arkadaşlar, herkes tarafından bilinen bu yüksek hakikatlerden sonra harici ve dahili politikalarımıza geçiyorum.

Haricî politika:

Cümhuriyetimizin Lozanda başlayan faal ve müsbet harici siyaseti birçok imtihanlardan geçtikten sonra bugünkü duruma varmıştır. Bu durum, bugün en iyi istikrar kelimesiyle tavsif edilebilir. Hududları haricinde hiçbir sergüzeşt arkasında koşmayan ve koşmayacak olan Türkiye harbin dışında kalmak ımkânlarını aramış ve bu imkânları da şuurlu müsbet bir bitaraflık üzerinde yürümekte bulmuştur.

Türkiyenin bitaraflığı

Üç senedenberi dünyayı yakan ve yıkan haile önünde Türkiye menfi bir bitaraflık ile vaziyetini koruyamazdı ve yarın da koruyamaz. Türkiye bitaraflığı umumî bir politik sistemin işlenmiş bir şekilde ve politikamızın kimseyi endişeye düşürmeyecek bir berraklığı ve samimiyeti vardır.

Türkiye - İngiltere

İngiltere ile olan ittifak muahedemiz her iki tarafın nef'ine olarak vazife görmekte devam edecektir. Türkiye - İngiltere ittifakı realitenin ifadesi ve biraz evvel arzettiğim politik sistemin esaslı bir rüknüdür.

Türkiye - Almanya

Yine o politikanın bariz ve samimî bir tezahürünü de Türkiye ile Almanya arasındaki karşılıklı anlayış ve dostluğu yeniden tevsik eden Türk - Alman anlaşmasında görüyoruz.

Harbin bu iki esaslı burcuna karşı olan vaziyetimizi ve o devletlerle olan bağlarımızı müsbet siyasetimizin bariz birer misali olarak arzettim.

Muharib hükûmetlerin her ikisinde de kendilerine ahdî veya filî rabtalarımız ve dostluklarımız olan devletler yer almıştır, ki bunlara karşı da dost ve dürüst olmakta devam edeceğiz. «Alkışlar».

Dostluğuna karşı sonsuz bir hüsnü niyetle meşbu dostluk, düşmanlığa karşı yıkılmaz bir azim ve metanetle mukabele, «alkışlar» işte hükûmetinizin takib edeceği haricî siyasetin tam ifadesi. «Bravo sesleri».

Dahilî politikaya gelince:

Arkadaşlar,

Dahilî politikamızın en mühim cephesi iktısadî cephedir ve bu iktısadî cephenin en hararetli köşesi de iaşe meselesidir.

Hayat bilgisi

Liberal iktısad ilmi, insanların refahını artırmak için her memlekete, o memlekette en bol ve en kolay yetişen mahsullerle mübadele etmek tavsiyesindedir. İnsanları idare eden yalnız iktısadî kaideleri olsaydı bu tavsiyeye riayet etmek çok yerinde olurdu. Fakat bu ilmin yanında bir de hayat bilgisi vardır ki onun da bize tavsiyesi şudur:

«Bir memleket, umumî ve geniş ihtiyaçlarını bizzat kendisi istihsal edemiyorsa o memleket sulhte ve harbde yabancı iradelerin tesirinde kalabilir.» Onun için biz, gıda, elbise; ayakkabı, silâh gibi umumî ve geniş ihtiyaçlarımızı bizzat kendimiz yetiştirmek için her fırsattan istifade ederek çalışmak kararındayız. «Bravo sesleri» bu umumî kaide ve kararımızı bir kere daha ilân ederken hemen haber vermeliyim ki ihtiyaçlarımızın, zaruretlerimizin sıd detî ne olursa olsun hiçbir yabancı irade bizim bileğimizi bükemiyecektir. «Bravo sesleri, alkışlar»

İaşe sıkıntısı

Bu umumî kaideyi söyledikten sonra sıkıntılarımız ve günlük işlerimiz hakkındaki düşüncelerimizden bahsetmek istiyorum.

Bugünkü sıkıntılar bilhassa iaşe etrafında toplanmıştır. ve hepsi muvakkat ve geçici ve harble beraber nihayet bulacak arızalardır.

Bütün dünya ile beraber bütün komşularımızın harb içinde olduğunu ve istihsalde çalışan yüz binlerce gencimizin silâh altında bulunduğunu göz önünde tutan hükûmet bu darlığı biraz da tabii bulmaktadır. İaşe sıkıntısı bu gibi işler için en hazırlıklı ve en teşkilâtlı memleketlerde bile facialar yaratacak hale geldi.

Bugün bitaraf devletlerde bile hiçbir müşteri bulamadığı için çürüyen, buna mukabil hiçbir bahaya tedarik edilmiyen mallar mevcuddur.

Her şey millete anlatılacak

Bizim çekmekte olduğumuz darlık bu umumî ve büyük ıztırabın küçük bir parçasıdır. Ve bunun çoğalması ihtimali yok değildir.

Böyle olduğu takdirde bu yükü mütesaviyen çekmek ve çektirmek için bütün tedbirleri almakta kusur etmemiye çalışacağız. Bol imkânlar oldukça onun neşesini beraber tadacağız, bertaraf edilemiyen ihtiyaçların sıkıntısını da beraber çekeceğiz ve herhalde hükûmetiniz kararlarının ümitli veya ıztırablı olmalarına bakmıyarak onları olduğu gibi millete anlatacaktır.

Alınan kararlar

Bundan evvel benim ve on arkadaşımın dahil olduğu hükûmet memlekette hayat pahalılığına ve iktısadî buhranlara mani olmak için verilen salâhiyetlere istinaden birçok sert kararlar aldı ve onları sıkı bir gayretle tatbika başladı. Fakat aradan günler geçtikçe, bu kararların matlûb neticeyi vermiyeceği, yapılan şikâyetlerden, tesbit edilen fiatlarla birçok malların ve gıda maddelerinin bulunmamağa başlamasından ve yapılan tetkiklerden anlaşılmıya başladı. Onun için yeni hükûmet hemen işe başlayacak bu sert tedbirleri yumuşatmıya, yer yer kaldırmıya ve yer yer değiştirmiye karar verdi ve tedbirlerin iktısadî olmasına daha çok bel bağladı. Tuttuğumuz bu yolda fiatlar, kendisile mal tedariki imkân haricine çıkan resmî fiatların tabiatile üstüne çıkacak ve fakat herhalde kara pazar fiatlarının dununda kalacaktır.

Müvazenede bir açık

İlk işe, en mühim gördüğümüz hububattan başladık. Gördük ki bu memleket, sulh zamanında bile kendisine ancak kifayet edebilen hububatı yetiştirmiş ve pek müstesna senelerde pek az ihracat yapmıştır. Fakat harble beraber koskoca bir Türk ordusu buğday sarfiyatını yüz binlerce ton arttırdığı gibi Türk ordusunun hayvanları da arpa ve yulaf sarfiyatını yüz binlerce ton artırmıştır.. ve münhasıran bu yüzden muvazenede koskoca bir açık peyda olmuştur.

Buğdayda açığımız

Diğer bir hesaba göre harb başladığı zaman devlet elinde 250 bin ton bir buğday stoku vardı. Halkın ve tüccarın elindeki miktar herhalde bu miktardan az değildi. Demek harb yıllarına 500 bin ton bir buğday stoku ile girmiştik. Bu stok bizi yalnız iki sene rahat yaşattı. Üçüncü seneye pek sıkışık olarak girdik. Bu sıkışık yılda, huzurunuzda şükranla yâdetmeyi vazife bildiğim yüz küsur bin tonluk İngiliz hububat yardımına rağmen gayet sert ve sıkı tahdidî tedbirler aldık ve Türk ırkının başlıca gıdası olan ekmeği çok küçülttük. Bütün bunlara rağmen ekmek darlığını ve sıkıntısını hâlâ bertaraf edemedik. Bu hesablar da göstermektedir ki yalnız buğdayda 250 bin tonluk bir açığımız vardır.

Bu açık ancak şu üç şekilde kapatılabilir:

1 — Çiftçiyi memnun ederek istihsali artırmak.

2 — İstihlâki azaltmak,

3 — Hariçten buğday getirmek.

15 bin ton buğday geliyor

Biz bu üç tedbirin üçünü birden aldık. Çiftçiyi memnun etmek için fiatları artırdık, istihlâki azaltmak için ordu ve resmî teşekküllerle kontrolu bir dereceye kadar mümkün olan büyük şehirlerde konmuş olan tahdidatı muhafaza ettik, hariçten buğday tedariki için bilhassa Amerikya müracaat ettik. Amerika hükûmeti, 45 gün içinde on beş bin ton buğdayı kendi vasıtasile getirip teslim etmeyi süratle vadettiği gibi, nakil vasıtası tarafımızdan tedarik edilmek şartile istediğimiz kadar buğday vermeyi kabul ettiğini bildirdi. Biz bir taraftan Amerikanın gösterdiği yüksek anlayışa ve dostluğa derin teşekkürlerimizi ifa ederken diğer taraftan yabancı nakil vasıtası temini için çalışmaya başladık. Bundan maada vapur ve nakliye sıkıntılarımıza rağmen bir vapurumuzu ayrıca bu işe tahsis etmiye çalışıyoruz. Ümid ediyoruz ki buğday için almış olduğumuz tedbirlerin hepsi iyi işliyecek olursa buğday buhranı tamamen zail olacak ve hattâ yer yer buğday fiatlarının, hükûmetin yüzde 25 ler için tesbit ettiği fiatın dununa düşebilecektir.

Arpa ve yulaf

Arpa ve yulaf açığımızı kısmen hariçten tedarik etmekle fakat bilhassa bizde çok bol olan ve iyi bir gıda olduğu anlaşılan pancar ve pamuk çekirdeği küsbelerinin mühim kısmını ordunun hayvanlarına tahsis etmek suretile kapatmaya çalışacağız.

Mlzeme vemamul eşya

Biliyorsunuz ki malzeme ve mamul maddeler ihtiyacımın temin etmek için Almanya ile yüz milyon marklık kredi mukavelesi imzalamıştık. Eiyevm bir heyetimiz bu krediyi işletmek için Berlinde bulunuyor. Heyetimize ve işlerimize gösterilmekte olan kolaylıklar

(Devamı 5 inci sayfada)

Memleket haberleri

Akhisarda

Sivrisineklerden artan şikâyetler üzerine müteşebbis bir vatandaş yeni bir mücadele mahlûlü meydana getirdi

Akhisar (Hususi) — Son aylar içinde piyasada iyi dereceli filit mahlûlünün azalması üzerine şehrimizde de sivrisinek ve buna benzer haşeratten şikâyet çoğalmıştı. Bunu gören müteşebbis bir adam derhal mevzu ile meşgul olmuş ve yeni bir mahlûl icadına muvaffak olarak onu Pirol diye isimlendirmiş ve piyasaya çıkarmıştır. Bu müteşebbis vatandaş şehrimizin yegâne matbaacısı Şevket Özercandır.

Yapılan tecrübeler neticesinde Pirolün hakikaten çok tesirli bir mahlûl olduğu görülmüştür. Muhitte ehemmiyetli bir ihtiyacı cevabladığı için geniş rağbet ve alâka gören Pirol hakkında sahibi şunları söylemektedir.

— Pirol ancak muhitimizin bu seneki ihtiyacını temin edecek kadar yapabiliyorum. Gelecek sene bol mikdarda iptidaî madde tedarik ederek ismini tescil ettireceğim. Pirol ile açık yerlerde bile haşerat imha edilebilir. Bu mahlûl ile Avrupa ilâçlarına rekabete daima hazırım.»

İzmitte İnhisarlar işçilerine sıcak yemek veriliyor

İzmit (Hususî) — Şehrimiz İnhisarlar baş müdürlüğü imalât ve istif işlerinde çalışmakta olan 400 işçiye her gün sıcak yemek verilmeğe başlanmıştır.

İmalâthanede çok güzel bir mutbah ve yemek salonu vücuda getirilmiştir.

İzmitte iki mücevher hırsızı yakalandı

İzmit (Hususî) — İzmitte kuyumcu Kâmilin dükkânına evvelki gün hırsız girmiş ve 1100 lira değerinde muhtelif mücevherat çalarak kaybolmuştur. İzmit zabıtası topal Muammer ve göçmen Hasan namlarında olan hırsızları Eskişehirde yakalıyarak adliyeye teslim etmiştir.

Samsunda

Bir tarla ihtilâfından bir köylü diğer bir köylüyü bıçaklıyarak öldürdü

Samsun (Hususi) Evvelki gün Bafranın merkez kazaya bağlı en uzak köylerinden birisi olan 18 saat mesafedeki (Yiğitalan) köyünde bir cinayet işlenmiştir. Bu köyden Dursun Kurtcanla Hüseyin Şimşek isminde iki çiftçi arasında bir tarla ihtilâfından kavga çıkmış, Dursun Kurtcan, belindeki bıçağını çekerek hasmının üzerine çullanmış ve bıçağını tam kalbine saplamak suretile zavallı köylüyü feci bir şekilde öldürmüştür. Hâdiseden malûmattar edilen mahallî jandarma keyfiyeti müddeiumumiliğe haber vermiş ve derhal yola çıkan cümhuriyet müddeiumumisi Şefik Ayhanın vak'a mahallinde yapmış olduğu tahkikatı müteakib katil kısa bir zaman içinde tevkif edilerek adliyeye teslim edilmiştir.

Karabükte bir kamyon bir ameleyi çiğnedi

Karabük (Hususî) — Karabükte maden direği müteahhidi Rıza Aslanın Kamyon şoförlerinden Edirnelli Ali oğlu Hüseyin Ağlatan; idare ettiği kamyonun açık karoserine Safranbolulu Cahid Uludağ isminde bir ameleyi bindirmiş ve fakat yolda direksiyonu iyi idare edememesi yüzünden kamyon duvara çarparak devrilmiştir. Açıkta giden Cahid Uludağ bu devrilme neticesinde kamyonun altında kalmış ve ayaklarile vücudunun muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Yaralı derhal Karabük demir çelik hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınmış ve suçlu şoför de adliyeye teslim edilmiştir.

İzmit iaşesi belediyeye devredildi

İzmit (Hususî) — Vilâyet iaşe teşkilâtı Belediye tarafından devir ve teslim alınarak iaşe işlerine bakılmağa başlanmıştır.

Tarihten sayfalar

(Baştarafı 3/1 de)

Düşmanlarından Hüsnü Beyi çavuş başı, gene düşmanlarından şehremini Hayrullah Efendiyi Darbhane emini yaptırdı. Sonra yeni darbhane eminini çağırtarak gizlice şunları söyledi:

— Maksadım Abdurrahman Beyin hesabını görmekti; bunu dahi siz yapacaksınız. İyi görülmezse sizin dahi hesabınızı görecek bulunur.

Darbhane işleri öyle karışıktı ki ortada hiçbir kötülük olmasa bile bahane yaratmak kolaydı. Hayrullah Efendi hesablara baktı ve sarraf Düzyan'ın büyük açığı olduğunu meydana vurdu. Ayrıca tahkikat yapıldı; Abdurrahman Beyin kendi memuriyetile mütenasib olmıyacak derecede ihtişamla yaşadığı tesbit olundu; yeni vazifeye tayininden on yedi gün sonra azledildi; yalısı ve konağı mühürlendi; çavuş başı Hüsnü Beyin konağında hapsolunarak sorguya çekildi; bir düşmanı tarafından ortaya atılan suç hakkında ikinci bir düşmanının hâkim vazifesini görmesi kadar bahtsızlık olamazdı.

Diğer taraftan sarraf Düzyanla kardeşleri, ailesi ve akrabası da bostancı başının mahpesine atıldılar; birçok ev ve yalıları teftişe uğratıldı; buralarda sarayda bile az bulunan gayet süslü ve pahlı eşya, altın ve gümüş sofra takımları, mücevherat bulundu; o kadar ki hamam nalınlarının atkıları inciler, zümrüdler ve yakutlarla süslenmişti. Bunlar çıkan açığı kapatmak üzere darphaneye alındı. Kirkor Düzyan'la onun küçüğü olan kardeşi Serkis darbhane önünde cellâda verildi; boyunları vuruldu. Kardeşlerinden ikisi de Boğazda Yeniköydeki muhteşem yalılarının pencerelerine asıldılar; akrabaları birer tarafa sürüldü.

Abdurrahman Bey bu hâdiselerden evvel Dimetoka'ya sürülmüştü; orada ancak birkaç gün kalabildi; gelen çavuşlardan biri kafasını kestirdi ve İstanbula getirdi. Güya padişah onun idamını istemiyormuş, fakat Hâlet Efendi sebeb olmuş!

Zavallı Abdurrahman Bey hem saf hem de mağrur olmanın cezasını pek ağır olarak çekmişti.

Kadircan Kaflı

Askerî vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Yeisk - Tihoresk demiryoluna ulaştıklarını ve Alman hava kuvvetleri mutad faaliyetlerine arasız bir şiddetle devam ederken Karadenizdeki İtalyan seri hücumbotlarının tasrih edilmeyen bir kesimde Sovyetlerin Karadeniz donanmalarından 6500 tonluk bir kruvazörü batırmış olduklarını da bildirmektedir.

Ayni resmî tebliğ, Alman hava kuvvetlerinin Sal ile Don nehirleri arasında şarka doğru ilerlemekte olan Alman zırhlı birliklerinin uçlarına yol açmakta olduğunu, büyük Don kavsinde Sovyetlerin 4 Ağustos gününde yaptıkları taarruz zayıf kuvvetlerle yapılan muvaffakıyetsiz bir taarruz olmakla beraber Richev sahasındaki taarrularının ölçüsünü genişlettiklerini, Alman kıt'alarının şiddetli ve azimli müdafaaları karşısında bu taarruzların da akim kalmasına rağmen çetin muharebelerin hâlâ devam eylediğini ve Wolhof mıntakasındaki birçok Sovyet taarruzlarının kezalik akim kaldığını dahi haber vermektedir.

Şu halde, dün yaptığımız gibi bugün de bu haberlerle birlikte Londra ve Moskova kaynaklarının şark cephesi hakkında verdikleri diğer haberleri bir araya getirecek olursak şu neticelere vasıl oluruz:

1 — Bugün Sovyet cephesinin cenub mıntakasında ve yalnız aşağı Don nehri ile Kafkas dağlarının garb yarısı arasındaki sahada Almanlarla müttefikleri taarruz halindedirler. Büyük Don kavsi ile Richev, Wolhof, hattâ bazan da Leningrad mıntakalarında müteaarız olan Sovyetlerdir.

2 — Almanlarla müttefiklerinin aşağı Don nehri cenub sahasındaki taarruzları büyük ve mütevali inkişaflar göstermek suretile devam etmektedir ve Kubanın garb sahilinde Armavir şimalinde bir köprübaşı tesisi suretile bu taarruz son yirmi dört saat zarfında ehemmiyetli bir muvaffakıyet daha kaydetmiştir. Filhakika, Armavir ayni zamanda Bakû - Rostof demiryolu üzerinde bir istasyon olup buradan Kafkas dağlarını mürur etmek üzere Karadeniz sahilindeki Tuapse şehir ve limanına başka bir demiryolu gider ve takriben 225 kilometre tulünde olan bu demiryolundan da Kafkasların şimal versanlarına yakın bir yerden meşhur Maekop petrol şehir ve sahasına diğer bir şube hattı ayrılır. Ayrıca Armavirin Maekoptan ancak 100 kilometre uzak olduğu ve Almanların Kubanı geçmelerine mümanaat edemeyen Sovyet kuvvetlerinin Maekopta da esaslı bir müdafaada bulunamayacakları düşünülürse Alman zırhlı birliklerinin bugün veya yarın Maekopu alarak hem ehemmiyetlice bir petrol sahasını ellerine geçirmelerinin, hem Tuapseye giden Kafkas dağları geçidinin şimal ağzını tıkamalarının, hem de Krasnodarın takriben 100 kilometre cenub doğusuna yaklaşmakla bu mevkii tehdide başlamalarının kuvvetli bir ihtimal dahiline girmiş olacağı kendiliğinden anlaşılır.

Krasnodarın bu tarzda bir tehdid altına girmesindeki ehemmiyet, eğer şu husus gözönüne alınırsa daha da fazlalaşır:

Azak denizinin şark sahilindeki Alman - Rumen kuvvetlerinin ulaştıkları bildirilen demiryolunun bir ucunu teşkil eden Yeisk mevkii Azak denizi sahilinde ve Rostofun 130 kilometre cenubu garbisundedir. Fakat, diğer ucunu teşkil eden Tichoreçk mevkii ise Kropotkiin 60 kilometre garbisine ve Krasnodarın da 140 kilometre şimali şarkisine düşer ve bu kısa izahat, Salsk cenubundan büyük bir sürat le ilerleyen Alman zırhlı ve motörlü birliklerile Rostof cenubunda daha yavaş olarak arazi kaza-

Askerî vaziyet 2 HC.?uev nan Alman - Rumen tümenlerinin birbirlerine nazaran iç kanadlarının adeta birleşmiş sayılabileceğini ve Azak denizi şark sahasındaki ehemmiyetlice Sovyet kuvvetlerinin şimdiki halde kendilerinden 150:200 Km. mesafede bulunan Taman yarımadasına ve Novorosiski limanına çekilebilmelerinin ne kadar güç bir şekil almakta olduğunu meydana çıkarır. Hele Almanlar, düşünüldüğü gibi Maekoptan sonra Krasnodarı sürat le ellerine geçirmeğe muvaffak olurlarsa artık Mareşal Fon Manştaynın Kerç yarımadasından bir harekete geçmesine mahal kalmamasının dahi Azak denizi şark sahasındaki Sovyet kuvvetlerinin gerilerini kesmek ve bunları en nihayet imha veya esir etmek imkânını da elde edebilirler.

3 — Sal ve Don nehirleri arasındaki Sovyet - mukavemetinin şiddetli olduğu Almanlarla müttefiklerinin garbdan şarka doğru pek uzun olmayan bu sahayı henüz geçemediklerinden ve bu sahanın şark kenarında bulunan Kotelnikovski şehrini de kezalik henüz ellerine geçiremediklerinden ve dünkü Alman tebliğinin ifadelerinden anlaşılmaktadır.

4 — Almanlar, Sovyetlerin büyük Don kavsinden yapmakta oldukları taarruzları önlemiş gibidirler. Sovyetlerin Richev mıntakasından genişletmiş oldukları halde yaptıkları yeni taarruz ise bütün gayretlerine rağmen 4 Ağustos gününde gayesine gene ulaşamamıştır. Acaba, bizim bu yazıyı yazdığımız sıralarda bu taarruz yeni bir inkişaf kaydedebilmiş midir? Alman ordusunun taarruzda olduğu kadar müdafaada da mahir olduğuna göre bunu şimdilik pek zannedemediğimizi söylemek mevkiindeyiz.

K. D.

Tashih: Dünkü sayımızda (Askeri vaziyet) yazısında Dargal geçidi diyeceğimiz yerde (Kazbek geçidi) denmiştir. Tashih ve itizar ederiz.

İthalât primlerinin indirilmesi piyasada iyi karşılandı

Ticaret Vekâletinin son yapmış olduğu bir tebliğ üzerine ithalât primleri %48 den %35 e indirilmiş bulunmaktadır. Bu tebliğ şehrimiz ithalât piyasasında memnuniyet uyandırmıştır. Ancak bu %13 tenzil miktarının daha artırılmasını temenni eden bazi kimseler, kararın daha çok verimli olacağını söylemektedirler.

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Bu sabahki Haberler

Azaktaki Sovyet filosu

Berline göre bu filo son günlerini yaşıyor

Berlin 6 (A.A.) — D. N. B: nin askerî bir kaynaktan öğrendiğine göre Azak denizinde mahsur bulunan Rus filosu son günlerini yaşamaktadır. Bu filo, karakol gemisi, mayın gemisi vesair parçalardan mürekkeb olmak üzere 70 parçadır. Rostofun zaptından sonra bu gemiler batıya çekilmişlerdir.'

Rostofun zaptından bir müddet sonra Alman nakliye gemileri harb gemilerinin himayesinde karşıya geçmişlerdir.

Bu Rus gemilerinin çoğu mermi yaraları ile delik deşiktir. Bunlar Karadeniz Rus filosunun uğramış olduğu ağır kayıpları vazih surette göstermektedir.

Londraya göre Ruslar yeniden çekildiler

Londra 6 (A.A.) — Rusyadan gelen son haberlere göre Ruslar Don cenubunda yeniden çekilmişlerdir.

Dün gece yarısı çıkan Rus tebliği: Klepskaya, Kotelnikovo, Kuçevskaya, Bieloglinskde kanlı çarpışmaların vukua geldiğini ve diğer cephelerde bir şey olmadığını bildirmiştir..

Tebliğde ilk defa olarak adı geçen Kotelnikowo şehri Salsk ile Stalingrad yolu üzerinde bulunmaktadır. Bu şehrin zikri Almanların bu kesimde daha fazla ilerlediklerini ve Stalingradın cenubu garbiden bir tehdide maruz kaldığını göstermektedir.

Sovyet tebliği Bieloglinsk ile Kuçevskayaya işaret etmektedir ki çarpışmaların cenubda daha fazla şiddetlendiği ve Almanların ilerledikleri meydana çıkmaktadır.

Almanlar Kotelnikowoda büyük kuvvetlerle ilerlemeğe muvaffak olmuşlardır. Don dirseği şimalinde Klepskayada Ruslar gayet çetin hücumlarla karşılanmışlardır.

Vişiye göre

Vişi 6 (A.A.) — Voroşilovsku zaptetmekle Almanlar Rus müdafaa hattı içerisine bir ok gibi saplanmış bulunmaktadırlar.

Mareyal von Bockun Krasnodar şehrini hedef tuttuğu sanılmaktadır.

Ruzvelt Staline mesaj gönderdi

Londra 6 (A.A.) — Ruzvelt Staline bir general ile şahsî mesaj göndermiştir.

Ruzvelt mesajında Amerikan yardımının artırılması için büyük tedbirlerin alındığını ve bu hususta büyük bir gayret sarfedilmekte olduğunu bildirmiştir.

Amerika Rusyanın vaziyetinden ümid kesmiye başlamış

Vişi 6 (A.A.) — Sovyet Rusyayadaki vaziyetin vahameti Anglo-Sakson matbuatı tarafından kabul edilmektedir. Sovyet Rusyanın pek mühim kararlar verebileceği Amerikan matbuatı tarafından belirtilmektedir.

Ameikan gazetecileri Sovyet Rusyada vaziyetin daha iyade vahamet kesbedeceği hakkında efkârı umumiyeyi hazırlamaktadırlar. Bunlar arasında Murrow harbin neticesi üzerine kat'i ve ağır tesir icra etmeden Sovyetlerin daha fazla toprak kaybedemiyeceklerini yazmaktadır.

Saracoğlu ittifakla itimad kazandı

(Baştarafı 4/1 de)

için teşekkür etmeyi bir vazife bilirim.

Gıda maddeleri

Arkadaşlar,

Buraya kadar olan sözlerimle alelûmum hububat hakkında almış olduğumuz malûm kararların mucib sebeblerini izah etmiş olduğumu sanarak diğer maddelere geçiyorum.

Fasulye, nohud, mercimek, pirinç gibi gıda meddelerindeki takyidatı bütün bütün kaldırdık. Çünkü:

1 — Bu mahsullerin her biri kolaylıkla diğerinin yerine kaim olabilir.

2 — Buğday politikamız muvaffak olursa büyük miktarda bir bulgur mevcudu bu maddelerin pahalılaşmasına kolaylıkla mâni olur.

3 — Ötedenberi büyük miktarda fasulye ihraç eden bir memleketiz.

4 — Her yerden gelen haberler, bu cins mahsullerimizin bu sene çok bereketli olacağını gösteriyor.

Yağlar

Yağlar hakkında da aynı kararı verdik. Çünkü memleketimizde ihtiyacı karşılayan başlıca yağlar şunlardır: Tereyağı, kuyrukyağı, pamukyağı, zeytinyağıdır ve aradaki fiat farkı çoğaldığı zaman bu maddelerden biri diğerinin yerine kaim olmaktadır. Memleketimiz her sene çok mühim miktarda zeytinyağı ihraç ettiği gibi elyevm mühim miktarda zeytinyağı stoku mevcuddur. İşte bu stokla ve elimizdeki ihraç kuvveti ile yağ fiatlarının gayri tabiî bir raddeye çıkmasına mâni olabileceğimizi ümid ediyoruz. Zeytinyağı ve diğer yağlar mutedil sayılacak bir raddede durursa ihracına müsaade edeceğiz, durmazsa zeytinyağı ihracını bir taraftan tahdid ve hattâ menedeceğimiz gibi diğer taraftan da devlet istihlâkini zeytinyağına tercih edeceğiz. Hülâsa, zeytinyağı ihracı mekanizması ile bütün yağları mutedil bir fiatta tutabileceğimizi ümid ediyoruz.

Hububattan, baklıyattan, yağlardan sonra pamuklu ve yünlü kumaşlara geçiyorum:

Mütehassısların verdikleri izahata göre, memleketin kumaş ihtiyacının küçük bir kısmı el tezgâhları ile tatmin ediliyor.

Fabrikalar yünlü kumaş ihtiyacımızın yüzde 80 ini, pamuklu kumaş ihtiyacımızın da yüzde 60 ını tatmin etmektedir. İstihsal edilen bu iki cins kumaşta da devlet fabrikalarının hisseleri yüzde 50 den biraz fazladır. İşte açığımız olan bu yüzde 20 ve bu yüzde 40 hükûmetin yardımını bozmakta ve kara pazarı yaratmaktadır.

Bu miktarları istihsal için fabrikaların bir kısmı üç, diğer kısmı iki, geri kalanlar da bir ekiple çalışmaktadır. Kumaş buhranının önüne geçmenin en makul yolu istihsallerimizi ihtiyaçlarımızın derecesine mümkün olduğu kadar yaklaştırmaktır. Yakın bir atide mevcudlara bir pamuklu fabrikası ilâvesi ihtimal dahilinde görünüyor. Bundan maada imkân görülürse bütün fabrikalar üç ekiple çalıştırılacaktır.

Hususî yünlü fabrikalar

Bu iki tedbir bizi maksadımıza biraz daha yaklaştıracaktır ümidindeyiz.

Bundan evvel çok yerinde alınmış bir kararla hususî pamuklu fabrikaları münhasıran devlet fabrikaları hesabına çalışır bir hale getirilmiştir. Biz bu güzel kararı hususî yünlü fabikalara da teşmil niyetindeyiz.

Kumaş meselesine sımsıkı bağlı iki madde vardır: Yün ve pamuk. Yine mütehassısların söylediğine göre, memleket dahilinde kâfi yün ve yapak mevcuddur. Fakat bunları alabilmek için fiatlarını diğer eşya fiatları ile ahenkli bir hale getirmek lâzımdır. Elyevm bu ahenkli fiatı aramaktayız.

Pamuk

Pamuğa gelince: Her şeyden evvel haber vereyim ki, bu sene pamuk için her yerden gelen haberler çok iyidir. Bazı sebeblere bina en azalan ihraç kuvvetimizi bu madde ile kısmen telâfi edeceğimizi ümid ediyoruz.

Pamuğu almak ve tevzi ve ihraç etmek için kurulmuş iyi işliyen güzel bir düzen var, bunu bozmak niyetinde değiliz. Yalnız fiat etrafında tetkiklerde bulunduk. Elyevm pamuğun tesbit edilen bir fiatı vardır, pamuk çekirdeğinin de kezalik tesbit edilen bir fiatı vardır. Pamuk çekirdeğini tamamen serbest bırakmak istiyoruz. Bundan alınacak neticeye göre pamuk fiatını tesbit edeceğiz.

Et meselesi:

Memleketimiz ötedenberi, kasaplık hayvan ihraç eder. Mevcud ihraç memnuiyeti muhafaza edilceğine göre bugün arzi sebeblerle muhtelif yerlerindeki göze batan fiat farkların tedricen mutedil bir seviyede birleşeceğini ümid ediyoruz.

Arkadaşlar,

Buraya kadar, hayatımızın başlıca zrurî ihtiyaç maddeleri üzerinde aldığımız ve almak niyetinde olduğumuz kararlardan bahsettim. Bu karar ve düşüncelere göre:

1 — Hububat fiatlarını yüzde 25 lere, tahdidlere ve ithalâta,

2 — Bakliyat fiatlarını bu sene mahsulünün bereketine ve ihraç memnuiyetine,

3 — Yağ fiatını zeytin yağından ihraç makanizmasına,

4 — Kumaşların fiatini artiracağımız ekiplere bir elden idarenin vereceği faydalara ve tezgâhlara,

5 — Et fiatlarını da memleketimizdeki mevcuda ve devam ettireceğimiz ihraç memnuiyetine,

Hayat pahalılığına karşı

Güvenerek mutedil ve ahenkli bir seviyede tutabileceğimizi ümid ediyoruz. Bu mutedil safha hiç şüphe yok ki dünkü kara pazarın çok dununda olacaktır. Fakat gene şüphe yok ki bu mutedil safha geçen seneki fiatlarin üstünde olacaktır. Onun için bu zarurî ihtiyaç maddelerini bir kere de müstehlik zaviyesinden tetkik etmek icabeder..Acaba bu fiat artışından en çok sıkıntıyı kimler çekmektedir?

Memurlara yardım

Zengin ve paralı adamlar için bir mesele mevcud değildir, köylü ve çiftçi bu malların sadece satıcılarıdır, amele ve esnaf yevmiyelerini ve işlerini yeni şartlara daha evvelden intibak ettirmişlerdir. Görülüyor ki bu hayat pahalığı bütün ağırlığını bilhassa muayyen bir miktardan az maaş veya ücret alan memurlara çektirmektedir. Bunlara hayat pahalılığı nisbetinde veya daha az bir maaş zammı yapmak bugün hazinemizin tamamen kudreti haricindedir.Esasen bu kabil zamlar bizi fâsid daireyi düşürüyor. Bu sebeble bu yükü hafifletmek için başka istikametlerde çareler aradık ve her gün biraz daha arayacağız.

Yükünü biraz hafifletmek istediğimiz bu ailelerin reislerne şimdilik ve bir başlangıç olmak üzere birer çft ayakkabı, kezalik bu ailelerin reislerine ve eşlerine birer elbiselik kumaşı meccanen vermek istiyoruz.

Muhtaç vatandaşlar

Bundan başka muhtaç vatandaşlara iktidarımız dahilinde içtimai yardımlar yapmıya çalışacağız. Görülüyor ki bütün dikkatimiz, bütün faaliyetimiz daha ziyade bu zarurî ihtiyaç maddeleri etrafında toplanacaktır.

Lüks eşya

Arkadaşlar,

Bundan sonra, üstünde çalıştığımız diğer maddelere geçiyorum:

İpek ve ipekli ve diğer lüks eşyaların fiatlarını serbest bırakacağız. Bunları kim ve nasıl isterse öyle alır ve satar. Bundan başka pancar gibi alıcısı tamamen hükûmet olan, şeker ve kömür gibi satıcısı tamamen hükûmet olan maddeler için alım ve satım hususunda tek düşüncemiz bunlara, bunlarla alâkadar sınıflar gözönünde tutularak; ahenkli ve mutedil birer fiat tesbitinden ibaret olacaktır. Bunları tesbit ederken iki taraftan birinin devlet olduğunu da daima gözönünde bulunduracağız.

İthalât ve ihracat işlerimize gelince:

Çok karışık ve çok mütenevvi olan bu işlerin iyi işlemesi ve bugünkü ihtiyaçlara cevab verecek bir hale gelmesi için ciddi tetkiklere istinad eden tedbirleri alacağız. Her vaziyete göre âdil ve haklı hal şekillerini tatbik etmek için ihtiyatlı yürümekte daha ziyade menfaat olduğu kanaatindeyiz.

Arkadaşlar,

Aldığımız ilk kararların halkımız tarafından çok iyi karşılandığını aldığımız telgraflardan, teşekküre gelen heyetlerden ve siz meb'us arkadaşlarmızın getirdikleri haberlerden anladık.

Kararlarımızın iyi karşılanması filvaki bu kararların behemehal matlub neticeyi vereceğine delâlet etmez. Fakat halkın bunları iyi karşılaması hedefe varmak için mevcud müşkülâtın mühim kısmının ortadan kalkması demektir. Çünkü büyük ve millî davalar yalnız milletle beraber olunduğu zamandır ki kolaylıkla hallolunabilirler. «Bravo sesleri, alkışlar».

Aldığımız ve almak yolunda olduğumuz kararlarla halletmek istediğimiz işler o çeşid işlerdir ki her söz, her hâdise ve her haber bu işler üzerinde derhal tesirini gösteir. Onun için hâdiseleri yakından takib etmek ve alınmış kararlarda sivri köşeler kalmış veya hasıl olmuş ise onları törpülemek, kezalik bu tedbirlerde boşluk kalmış veya hasıl olmuş ise onu doldurmak için daima uyanık durmaya çalışacağız.

«Daima Türkçü kalacağız»

Arkadaşlar,

Bugünlük bu geçici sıkıntılardan sonra biraz da daima artan daima kuvvetlenen ve hiçbir vakit değişmiyecek olan imanlarımızdan ve varlıklarımızdan bahsedeceğim.

Biz Türküz, türkçüyüz ve daima türkçü kalacağız. «Bravo sesleri, şiddetli alkışlar». Bizim için türkçülük bir kan meselesi olduğu kadar ve lâakal o kadar bir vicdan ve kültür meselesidir. «Bravo sesleri. alkışlar». Biz azalan ve azaltan türkçü değil, çoğalan ve çoğaltan türkçüyüz ve her vakit bu istikamette çalışacağız. «Bravo sesleri, alkışlar».

Dünkü Türk gençleri müstakil ve hür bir vatana malik olmak şuurlu ve mütecanis bir millete mensub olmak, memleketi müsbet ilimlerle idare etmek ve vatanın hayat ve servet membalarını memleketin elinde görmek istiyorlardı. Bugün bütün bu idealler birer birer tahakkuk etti. Vaktile İzmirin atlarla çekilen tenekeden tramvayları bile yabancı bir şirketin imtiyaz mevzuu sayılmıştı. Bugün vatanın dört bucağının muntazaman işleyen trenler, yer yer kurulan fabrikalar sadece Türk bilgisi tarafından yaratılmıştır. «Alkışlar».

Bugünkü Türk vicdanı vatanın hergün biraz daha kuvvetlendiğini, Türk milletinin hergün biraz daha refaha kavuştuğunu, ve bilhassa Türk köylüsünün hergün biraz daha yükseldiğini anlamak ve köylü ile bilgi ve toprağı birleştiren bir ideale doğru yürüdüğümüzü görmek istiyor. Hepimiz bu idealin yolcularıyız ve muvaffak olacağımıza inanıyoruz. «İnşallah sesleri».

Gençler

Son yılların gayreti ile dünyadaki arkadaşlarının safına çıkmış olan üniversitelerimiz, yüksek mekteblerimiz ve bunları doldurran gençlerimiz hergün ağırlaşan bilgilerini ve artan adedleri ile ideale doğru hamleler yapmağa hazırlanıyor. Onun için bu gençlerdeki heyecanları beraber yaşamak ve onlarla daha çok çalışmak karardayız. Bugün için henüz pek genç olmakla beraber köy enstitüleri köylerimizi ve köylülerimizi daha şimdiden yükseltmeye başlamıştır.

Bu iki uc arasındaki yüz binlerce Türk genci bir tek yoldan ayni hedefe yürümek için hazırlanıyor.

Köylüye toprak

Köylüyü topraksız, toprağı da köylüsüz bırakmıyacağız «Alkışlar» ve yavaş yavaş toprağı, san'ati ve tekniği sadece bilginin emrine geçireceğiz. «Bravo sesleri»

Halkçı idik, halkçı kalacağız

İktısadî ve siyasî sahalarda devletçilik, ferdçilik «Alkışlar» ve kooperatifcilliğe bırakılan sahalar o kadar geniştir ki bunlar arasında bir menfaat çarpışması aslâ olmıyacak ve ilerde de olmaması için daima dikkatli ve hesablı yürüyeceğiz. Bizde intiyazlar ve sınıflar aslâ mevcud olmadı. Demokratlık Türk tarihinin derinliklerinden yuvarlanıp gelen büyük bir hakikattir. Biz halkçı idik, halkçıyız ve daima da halkçı kalacağız. «Bravo sesleri» tek partili bir devlet kurmuş İmamız başlıca bu büyük hakikate dayanıyor.

Biz ne sarayın ne sermayenin ne de sınıfların saltanatını istiyoruz. İstediğimiz sadece Türk milletinin hâkimiyetidir.

Hep beraber bir tek yoldan ve bir tek hedefe doğru yürüyerek Türk köyünü ve Türk köylüsünü behemehal yükselteceğiz. «Alkışlar» böyle bir ideal için gkvendiğimiz en büyük varlık inan, bilgi ve fedakârlıktır. Daha büyük bir varlık da, bu işler konuşulurken bu işler yazılırken, bu işler yalılırken Atatürk'ün daima aramızda yaşamakta olmâsıdır. «Sürekli ve şiddetli alkışlar»

Arkadaşlar,

Türkün bugünkü kudret ve hâkimiyetini yaratan Büyük Millet Meclisimizden ve o Meclisi teşkil eden siz millet vekillerinden itimad ve yardım istiyerek sözlerime nihayet veriyorum. «Bravo sesleri, sürekli alkışlar»

Millî müdafaa istikrazı tahvilleri satışa çıkarılıyor

Ankara, 5 (A.A.) — Maliye Vekâletinden öğrenildiğine göre millî müdafaa istikrazının birinci tertib tahvillerinin çoğunun yüzde 7 faizli ve bir kısmının da ikramiyeli yüzde 5 faizli olarak yakında satışa çıkarılması takarrür etmiştir.

Alman baskısı şiddetlendi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Kırk sekiz saat içinde şehrin düşmesi beklenmektedir.

Roytere göre

Moskova, 5 (A.A.) — Royter ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Son 24 saat içinde Alman orduları yeniden ilerlemişlerdir. Bu ordular şimdi Bielaya Glina bölgesindeki Sovyet kuvvetlerini şiddetle tazyik etmektedirler. Cepheden İzvestia gazetesine gönderilen bir haberde şöyle denilmektedir:

Almanlar her neye malolursa olsun kendilerine bir yol açmak istemektedirler. Alman taarruzları durmadan devam etmektedir. Bu taarruzlara 50 veya 60 tank birden iştirak etmekte ve hatlarımız ağır bomba taarruzlarına uğramaktadır.

Kuban kazakları

Moskova, 5 (A.A.) — Cenub Donda Alman taarruzu yavaşlamaktadır.

Krasnaya Zvezda gazetesinin cephe muhabiri diyor ki:

Düşman tank, piyade ve hava kuvvetlerinin şiddetli hücumları kıtaatımız tarafından püskürtülmüştür. Bazı meskûn mahaller, birçok defa elden ele geçmiştir. Almanlar, hemen hemen arazi kazanmışlardır. Kuban Kazakları, çok şiddetli mukavemet göstermekte ve bu Kazakların cesaretinden bütün cephede sitayişle bahsedilmektedir. Sarık bölgesinde şiddetli çarpışmalar olmuştur.

Mısır cephesinde değişiklik yok

Kahire, 5 (A.A.) — Bugün neşredilen müşterek İngiliz Ortaşark tebliği:

4 Ağustos gecesi keşif kollarımız bütün kesimlerde faaliyet göstermişlerdir. Dün şimal ve merkez kesimlerinde bir topçu düellosu olmuştur.

İtalyan tebliği

Roma, 5 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 799 numaralı tebliği:

Mısırda kara cephesinde kayda değer bir şey olmamıştır.

Amerikanın deniz zayiatı

Vaşington, 5 (A.A.) — Bahriye nazırlığı, 7 İlkkânun 1941 den 25 Temmuz 1942 tarihine kadar Birleşik Amerika bahriye silâhendazları ve kıyı muhafızları kayıplarının, 13.541 i ölü, 924 yaralı ve 7.877 kayıp imak üzere 12.342 den ibaret olduğunu bildirmiştir.

Alpullu şeker fabrikasının yeni yıl çalışmaları

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Fabrika yeni yıl pancar mahsulünü işlemek üzere hazırlıklarını ikmal etmiş bulunmaktadır. Aren hattının Edirneye kadar işlemeğe başlaması sebebile fabrika bu yıl Edirnede yetişen pancar mahsulünün tamamını da aldırarak işleyecektir. Birçok mıntakalarda pancar mahsulü iyi bir vaziyettedir. Son yapılan zamlar müstahsili memnun etmeğe ve teşvike vesile olmuştur.

Çiftçilerimiz tarlalarda pancarlarını çapalamakla meşgul bulunmaktadır.

Tebliğlere göre doğuda vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfada)

hede Jelsk - Tigoresk demiryoluna yaklaşmaktadırlar. Düşman ancak münferid noktalarda mukavemet etmektedir.

Kuban nehri üzerinde orduya mensub bir hücum teşkili şiddetli bir muharebe neticesinde mühim bir demiryolu kavşak noktası olan Kuropotkin'i hücumla zaptetmiştir. Bu suretle 100 kilometreden fazla bir cephede nehre varılmıştır.

Armavirin şimalinde, Kuban nehrinin garb sahilinde köprü başları tesis edilmiştir. Motörlü teşkillerin seri ileri hareketi neticesinde birçok düşman kolları ricat hatları kesilerek yok edilmiştir.

Hava kuvvetlerimiz Kafkasyaya doğru çekilmekte olan düşmana durmadan taarruz etmiş ve nakliyat dolayısile tren hatlarının tıkanan kısımlarını pek tesirli bir surette bombalamıştır. İki zırhlı trenle 24 nakliye treni stukalar tarafından tahrib edilmiştir.

Sal ve Don nehirleri arasında savaş ve muharebe teşkilleri şark istikametinde ilerleyen zırhlı teşkilleri uçlarına yol açmaktadırlar.

Büyük Don kavsinde bolşevikler dün zayıf kuvvetlerle muvaffakıyetsiz taarruzlarda bulunmuşlardır.

Rjev bölgesinde Sovyetler büyük piyade ve zırhlı birlikleriile yaptıkları taarruzları cephenin diğer kesimlerine de yaymışlardır. Şehrin şimalinde bütün şaşırtma taarruzları kıt'alarımızın sağlam azmi ve mukavemeti ve bütün sınıfların örnek alınacak iş birlikleri karşısında erimiştir.

Volkof üzerinde ve Leningrad önünde düşmanın birkaç taarruzu topçunun şiddetli ateşi karşısında erimiştir.

İtalyan tebliği

Roma, 5 (A.A.) — Resmi tebliğ: Kırımda Feodosya sularında hücum botlarından mürekkeb bir İtalyan filosu bir Sovyet deniz teşkiline karşı cüretli bir gece taarruzu yaparak «Kızıl Kırım» sınıfından 5500 tonluk bir kruvazörü batırmıştır. Düşmanın şiddetli mukabelesine rağmen bütün birliklerimiz üslerine dönmüşlerdir.

Sovyet tebliği

Moskova, 5 (A.A.) — Sovyet öğle tebliği: 4 Ağustos gecesi kuvvetlerimiz Kletskaya, Tsimnlanskaya, Kouschevskaya ve Rielaia - Gli n çevrelerinde düşmanla çarpışmışlardır. Cephenin başka kesimlerinde kayda değer bir hadise olmamıştır.

Hindliler Japonya ile müzakereye hazır

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Gandi demiştir ki:

Karar sureti projesine Japonya ile müzakerelerde bulunmak hakkındaki cümleyi bile bile koydum. Eğer sonunda bu cümle kaldırıldı ise buna tasvibimi veriyorum. Eğer Hindistan derhal hür bırakılırsa Japonyaya gitmek müsaadesi isteyeceğim ve Japonyayı Çini serbest bırakmağa iknaa çalışacağım. Eğer Japonyayı ikna edemezsem, Japonyaya Hindistanın inadcı mukavemetini gözönünde tutması icab edeceğini söyliyeceğim.

Hindistan hükûmetnin Hind kongresi icra komitesinin vesikalarını neşretmesine gelince, büroları araştırmak ve bunlardan vesikalar almak usulünü haddi zatında doğru bir şey bulmuyorum.

Amerikada infial

Vaşington, 5 (A.A.) — Britanova:

Hindistanda vaziyet eskisi gibi karışık değildir. Gandiye ve kongreye karşı halkın emniyeti azalmaktadır. Çünkü Hindliler ihtiyar Gandi ile kongre azasının memleketi felâkete sürüklediklerini anlamışlardır. Gandinin Japonlarla müzakereye girişmek istediğine dair olan haber Birleşik Amerikada büyük bir infial uyandırmıştır.

Hatiblerin sözleri

(Baştarafı 1 incl sayfada)

yüksek şahsında grup adına hürmetle selâmladığını ifade eylemiş ve yurd borcunu hayatı pahasına ödemiş olan değerli selefi büyük vatanperver Dr. Refik Saydamı gıpta ile yâdederek demiştir ki:

Muhterem arkadaşlar,

Büyük alâka ile dinlediğimiz beyanatın dış politika bahsinde durmağa lüzum yoktur. Başvekilimizin yıllardanberi muvaffakıyetli işleyicisi bulunduğu bu siyaset açık, dürüst, müsbet siyasettir. Dahili siyaset olarak beyanatın, günün hayatî meselesi olan maişet işine tahsis edilmiş olmasını çok yerinde buluyoruz.

Muhterem arkadaşlar, mahdud ve muayyen gelirli vatandaşlara ayniyatla yardım etmek esasının beyanatta yer almış olmasına çok memnun olduk. Bu yardımda verilecek eşyanın nevi ve mikdarı ve dağıtma üzerinde durmayı zaid buluruz. Esası kabul eden hükûmet en isabetli şekli de bulur.

Muhterem arkadaşlar, en küçük memuruna kadar hükûmet teşkilâtı arasında bilgiye ve yapıcılığa dayanan, işbirliğinin teminine muvaffak olmaları başlıca temennilerimiz arasındadır. Bütün bu işlerde Başvekil rolünün üstün ehemmiyetini müdrik olduğumuz için kendileri teferrüata boğulup bunalmadan, başka bir işi üzerlerine almadan selâmeti fikirle bütün kuvvet ve kudretlerini büyük vazifelerine vermelerini temennide fayda görüyoruz.

Muhterem arkadaşlar, sayın Başvekilimiz beyanlarını inanla bitirdiler. Ben de, kendilerine ve hükûmetlerine inandığımızı ve itimad ettiğimizi ve candan muvaffakıyetler dilediğimizi söylemekle sözlerime nihayet veriyorum. «Bravo sesleri, alkışlar.»

Hariciye Encümeni reisinin sözleri

Müstakil grup reisini takiben kürsüye gelen Hariciye Encümeni reisi Ali Muzaffer Güker «Konya», uzun zamanlardanberi muvaffak bir devlet adamı olarak tanınmış olan Şükrü Saraçoğlunun, dünyanın bugünkü karışık vaziyetinde almış olduğu büyük ve ağır işi de muvaffakıyetle yürüteceğine karşı olan itimadı tebarüz ettirmiş ve demiştir ki:

Hükûmete bu büyük işte elden geldiği kadar yardım etmek borçtur. Millî Şefin etrafında tam bir itimadla yekvücud bir kütle gibi birleşmiş olan Türk milletinin sıkıntılarını azaltmak, zorluklarını yenmek için hükûmetin aldığı kararları memleketin menfaatine uygun neticelere götürmek hususunda elinden geleni yapacağına inanıyoruz.

«Dosta dost; düşmana düşmanız»

Dış siyasetimiz bu kürsüden muhtelif zamanlarda izah edildi. Yeni Başvekilimiz bu siyaseti kısa ve veciz birkaç cümle ile bir kere daha huzurunuzda belirtti. Bu esnada herhangi bir değişme olmadığını görüyoruz. Çünkü bu siyaset Türk milletinin tamamen tasvib ettiği bir siyasettir ve memlekette gayet iyi anlaşılmıştır. Halk ile yaptığımız konuşmalarda çok defa bize şöyle demişlerdir: «Arkadaş, sözün kısası şu: Dosta dost, düşmana düşmanız.» Halkın sesini bugün hükûmetin sözü olarak dinledik, pek memnunuz.

Bundan sonra söz alan Rasih Kaplan «Antalya» Milli Şefin yüksek düşünceleri ile takibedilen siyaseti sitayişle kaydederek demiştir ki:

Milli Şef bugünkü dünya buhranı karşısında Türk yurdunu ve Türk milletini korumak imkânlarını bulduğu bu günkü istikrarlı bitaraf vaziyeti temin etmekle Türk milletine ve Türk vatanına en büyük ve en yüksek kurucu ve kurtarıcı yardımlarından ve hizmetlerinden birini yapmış oldular.

Tükçe konuşmıyan vatandaşlar

Rasih Kaplan sözlerini aşağıdaki temennilerle bitirmiştir:

Sayın Başvekilimizden bir tek ricada bulunacağım. Bütün İstanbuldan gelen arkadaşlarım, bilhassa bu sene çok şikâyet ettikleri bir mevzu üzerinde şifakâr tedbir almalarını kendilerinden rica edeceğim.

Arkadaşlar, Türk milletü bu devleti kuran ve bu devletin müdafaa kılıfını gerek kan ve gerek mal itibarile üzerinde taşıyan bir millettir. Ve bu milletin bir de dili vardır. Bazı unsurlar pek ayıpsızca hareket ederek Türk milletinin diline hürmet etmiyorlar. Evlerinde istedikleri dille konuşabilirler. Fakat umumî yerlerde arkadaşlar, tramvayda, şimendiferde, veya bir gazino veya kahvede konuşan bir kısım Türk vatandaşının konuştukları dil, Türkçe değildir. Ben arkadaşlar, sayın Başvekilimizin heyecan ve hassasiyetine tercüman olarak söylediği sözlerden ilham alarak söylüyorum ki, ey vatandaş eğer Türk vatandaşı isen Türk diline saygı, hürmet et ve karşındaki Türkleri de rencide etme.

Rasih Kaplanın bravo sesleri ve alkışlarla karşılanan bu beyanatından sonra söz almış olan İsmail Sabuncu (Giresun), Dünya harbinin husule getirdiği iktisadî tesirlerin tabiî olarak yurdumuzda da husule getirdiği sıkıntıyı işaret ederek hükûmetin iktisadi işleri vatandaşları mümkün mertebe az müteessir edecek bir şekilde ayarlamayı ve ayni zamanda memleket müdafaasının istilzam ettiği zaruretleri de göz önünde tutarak Türk vatanını bu badireden sağlam çıkarmayı taahhüd eylemekte bulunduğunu söylemiştir.

Hatiblerden Nuri Göktepe (Aydın), önümüzdeki ekim mevsimi için alınması lâzımgelen tedbirlei üzerindeki ifadelerinden sonra Ali Rıza Erem tarafından verilen ve hükûmetin hattı hareketini ve noktai nazarını gösteren beyannamesinin reye konulmasını teklif eden takriri okunarak kabul edilmiş ve reye müracaat olunmuştur.

Başvekilin teşekkürü

Reylerin tasnifi sonunda 381 rey ve mevcudun ittifakile hükûmete itimad beyan edildiği reis tarafından bildirilmiş ve bunun üzerine kürsüye gelen Başvekil Şükrü Saracoğlu aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Arkadaşlar, şu anda kalbimde canlanan bir manayı açığa vurmak suretile teşekkür borcumu ödemek istiyorum. Kalbimde canlanan bu mana şudur: O mana diyor ki: «Saracoğlu bu millet seni besledi, büyüttü, okuttu, yetiştirdi ve birçok işler vererek tecrübeli bir adam haline getirdi, «Bravo sesleri, alkışlar» şimdi bu borçları ödemek sırası senindir. Şimdi ben de huzurunuzda söz veriyorum. Arkadaşlarımın yardımı ile bu omuzumda biriken borçları bütün mevcudiyetimle ödemeye çalışacağım. «Bravo, şiddetli ve sürekli alkışlar»

Müteakiben toplantıya beş dakika aralık verilmiş ve tekrar celse açıldığı zaman ekseriyet bulunmadığı anlaşılması üzerine toplantıya son verilmiştir.

Büyük Millet Meclisi Cuma günü toplanacaktır.

Hergün

(Baştarafı 2 ncl sayfada)

manların bu gerçekten büyük zorluğu yenip yenemedikleri ancak bir müddet sonra görülecektir. Yalnız işaret edelim ki, Almanların önüne dikilmiş olan bu zorluk, hâdiselerin gelişimi neticesi olarak bir müddettenberi Rusları dâ belki ayni derecede düşündürmeye başlamıştır.

Üç beş gün önce ajansverdi, biz de yazdık, ki, bir Rus gazetesi Rus köylüsüne hitab ederek ziraat işlerine bir gram petrolun bile harcanmaması lâzım geleceğini söylemiş ve bütün toprak işlerinin hayvan kuvvetile yapılmasını tavsiye etmiş.

Petrol bakımından dünyanın en zengin memleketlerinden biri olan Rusya bugün petrolün sıkıntısındadır ve yarın bu sıkıntının daha fazla artması ihtimalini düşünerek meraklanmaktadır. Filhakika Rus petrolunun onda birini vermekte olan Maikop havzası Alman işgali altına girmek üzeredir. Rus petrolunun dörtte üçünden az fazlasını veren Bakû havzasının ise petrol nakleden boruları ve demiryolları kesilmiştir, artık buradan Rusyaya ancak Hazer denizi ve Volga nehri yolu ile petrol gidebilir. Halbuki Volga üzerinde nakliyat ta Almanlar tehdidi altındadır.

Petrolun bir gramının bile ziraat işlerinde kullanılmamasını tavsiye eden Sovyet gazetesi düşüncesinde haklıdır, fakat bütün tarım işlerini motörleştirmiş olan Sovyet Rusyada bu tavsiyeye nasıl uyulabilir, Almanların hayvansız Rusyada ekim yaparken karşılaştıkları zorluk aynen Rusların karşısına dikilmiyecek mi? Sonra petrol yalnız ziraat makinelerine değil, tanklarla tayyarelere de lâzımdır, bu bakımdan Rusya Kafkasyayı elden çıkarmamaya ne kadar gayret etse yerindedir. Zira bu harb demiryolu, deniz yolu ve petrol harbidir. Bu üç vasıtadan biri kaybedilecek olursa harb de kaybedilebilir.

Ekrem Uşaklıgil

Bir aşk faciası

(Baştarafı 1 incl sayfada)

beri Suadiyede oturan Refia adındaki genç ve güzel bir kadınla tanışmış bulunmaktadır.

Kadınla, İsmail Hakkı arasındaki bu münasebet son günlerde çok samimî bir şekil almış, her ikisi de sık, sık buluşup dolaşmağa başlamışlardır.

Dün de komiserle genç sevgilisi Suadiyede buluşmuşlar, birlikte Kozyatağına doğru bir kır gezintisi yapmak istemişlerdir. Bu maksadla Kozyatağı çayırına gelen İsmail Hakkı ile Rfiea burada durmuşlar, konuşurlarken bir ara aralarında kıskançlık yüzünden bir münakaşa çıkmıştır.

Genç kadını çılgın bir aşkla seven komiser, Refianın bir takım kimselerle selâmlaştığını ileriye sürmüş, bu hal devam ettiği takdirde kendisini öldüreceğini söylemiştir.

Çok hafif meşreb ve havaî tabiatli olan ka bu ihtarlarını lâtife telâkki etmiş olacak ki ona:

«— Selâmlaştıklarım dostlarımdı.. bundan sana ne?» demiştir.

Bu söz komiseri çileden çıkarmağa kâfi gelmiş, derhal tabancasını çekerek ayağa kalkan ve birkaç adım atan sevgilisine ateş etmiştir.

Çıkan kurşunlar, Refianın vücudunun muhtelif yerlerine isabet etmiş, genç kadını ağır surette yaralanmasına sebeb olmuştur.

Bu faciânın tesirile şaşıran katil, elinde tabancası olduğu halde hâdise yerinden koşarak uzaklaşmak isterken düşmüş ve bu yüzden tabancası ateş alarak o da beyninden vurulmuştur.

Bu kurşun yarası komiserin derhal ölümünü intaç etmiştir. Tedavi edilmek üzere Nümune hastanesine kaldırılan Refia bir müddet sonra aldığı yaraların tesirile ölmüştür.

Faciânın tahkikatına Kadıköy müddeiumumisi el koymuştur.

Dil kurultayı Pazartesi açılıyor

Ankara, 5 (A.A.) — Türk Dil Kurumu Genel Sekreerliğinden:

Dördüncü Türk dil kurultayı 10 Ağustos 1942 Pazartesi günü açılacaktır.

Kurultay üyeleri, o gün saat onda başta kurum başkanı olarak Türk Dil Kurumunun yüce kurucusu Ulu Önder Atatürk'ün muvakkat kabrini ziyaretle Kurum adına bir çelenk koyacaklardır. Sayın üyelerin tam saat onda muvakkat kabir önünde toplanmaları rica olunur.

Bu ziyaretten Dil - Tarih - Coğrafya Fakültesine dönülecek ve saat on buçukta kurultay açılış töreni yapılacaktır.

Kırıkkale askerî fabrikalar grup müdürlüğü satınalma komisyonundan:

68 ton dört kalem et alınacaktır.

Cinsi	Mikdarı Ton	Mum. Bed. Kuruş	İlk Tem. Lira Kr.	İhale gün ve saati
Koyun eti kuyruklu	68 ton	90	4310 00	20.8.942 15 de
» » »	68 »	80	3970 00	» »
Sığır eti	68 »	60	3060 00	» »
Keçi eti	68 »	70	3570 00	» »

1 — Cinsi, mikdarı ile ihale günü, muhammen bedeli ve muvakkat teminatları yukarıda yazılı hizalarında gösterilen gün ve saatte kapalı zarfla Kırıkkale Grup Müdürlüğünde müteşekkil Satınalma Komisyonunda 4 kalem et ihalesi yapılacaktır. Mezkûr etlerden M. M. Vekâletinin tensib buyuracağı yalnız bir tanesi olan 68 ton et için 30.11.942 tarihine kadar talibine mukavele akdedilecek diğer üç kalemi alınmıyacaktır.

2 — Talıblerin teklif mektubları ile 2490 sayılı arttırma ve eksiltme kanununun 2, 3 üncü maddelerindeki vesaiklerile birlikte mezkûr günde saat 14 de kadar komisyona vermeleri.

3 — Şartnameler Ankara Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü Levazım Şubesi mübayaa bürosunda İstanbul Askeri Fabrikalar Satınalması ve Kırıkkale Grup Müdürlüğü Satınalma komisyonlarında görülebilir. «8237»

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğü İlânları

İZMİT HATTI

Bugünkü İZMİT postası yapılamıyacaktır. (8422)

PEK YAKINDA
MODERN KIZLAR
Yazan: MAHMUD YESARİ

Transit yolu Erzurum mıntıka müdürlüğünden:

Transit yolu üzerinde yaptırılacak yol bakım evlerinin inşaatına talıb çıkmadığından inşaat işi 30/7/942 den itibaren bir ay müddetle pazarlık suretile eksiltmeye çıkarıldı. Bu işe aid şerait Ulus ve Son Posta gazetelerinin 15, 18, 21, 24 Temmuz 942 günlü nüshalarındakinin aynıdır. «8390»

Kayıb Aranıyor

Fatihte Küçük Odakçı Kirmasti mahallesinde ikamet etmekte iken bilâhare Kadıköyünde bizce gayri malûm bir semt ve mahalde ikamet eylediğini iştihbar eylediğim baytar kaymakamı Bay Mustafanın biraderi Bay Fehmiyi aramaktayım. Gerek Bay Fehminin ve gerekse kendisini bilenlerin aşağıda yazılı adresime bildirmelerini samimiyetle rica ederim.

Fatih Çıçar Sinanağa mahallesi İmarethane arka sokağında «14» numaralı hanede Müveddet Çeker

Bir mürebbiye iş arıyor

Tecrübeli bir Alman mürebbiye, 4 İlâ 7 yaş arasında bir veya iki çocuğa mürebbiyelik yapmak istemektedir. Arzu edenlerin, gazetemize mektubla ve Mürebbiye rümuzile müracaatları.

DERMOJEN
YANIK, ÇATLAK, EKZEMA ve CİLD YARALARINA fevkalâde iyi gelir. Derinin tazelenmesine ve yenilenmesine hizmet eder.
HER ECZANEDE BULUNUR.

Saç bakimi güzelliğin en birinci şartıdır.
PETROL NİZAM
Her eczanede satılır

TİYATROLAR

RAŞİD RIZA TİYATROSU
Halide Pişkin beraber
Harbiyede, Belvü bahçesinin alaturka kısmında bu gece
« ASİLZADELER »
Yazan: Bedia Fon Ştatzer
NAŞİT GECESİ
12 Ağustos Çarşamba günü akşamı, bütün tiyatro ve sea, saz san'atkârlarının iştirakile büyük müsamere

ADEMİ İKTİDAR VE BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI
FORTOBİN
S. ve İ. MUAVENET VEKÂLETİNİN RUHSATINI HAİZDİR
HER ECZANEDE BULUNUR POSTA KUTUSU 228
REÇETE İLE SATILIR

İzmir - Torbalı - Arapçı yolu esaslı bir surette tamir edilecektir.

İzmir Vilâyeti Daimî Encümeninden:

1 — İzmir - Torbalı - Arapçı yolunun 18 + 750 — 30 + 000 kilometreleri arasındaki kısmın esaslı tamiri 24.7.942 tarihinden itibaren 20 gün müddetle ve kapalı zarf usuile açık eksiltmeye konulmuştur.
2 — Keşif bedeli 63928 lira 30 kuruştur.
3 — Muvakkat teminat 4446 lira 42 kuruştur.
4 — Keşif evrakı İzmir Turistik Yolları Mıntıka Müdürlüğünde görülebilir.
5 — İstekliler ihale tarihinden evvel Turistik Yolları Mıntaka Müdürlüğünden ehliyet vesikası alacaklardır.
6 — Eksiltme 13.8.942 tarihinde Perşembe günü saat 11 de yapılacaktır.
7 — İstekliler 2490 sayılı kanunun hükümlerine göre hazırlayacakları zarfları ihale günü saat 10 na kadar makbuz mukabilinde Vilâyet Encümeni Riyasetine ve zarfların saat 11 de açılacağı ilân olunur. (8045)

Nusaybin gümrük muhafaza kıtası satın alma komisyonundan:

Cinsi	Miktarı kilo	Tutarı lira	İlk teminatı lira			Saat
Koyun eti	37,000	29,600	2220	Kapalı zarf	24/8/942	10
Sığır eti	26,000	15,600	1170	Kapalı zarf	24/8/942	10
Saman	200,000	1,400	105	Açık eksiltme	24/8/942	10,30
Nohut	14,000	4,200	315	Açık eksiltme	24/8/942	10,30
Kuru ot	93,000	7,400	558	Kapalı zarf	24/8/942	12
Sade yağ	7,000	17,500	1313	Kapalı zarf	24/8/942	12
Kuru fasulye	15,000	6,000	450	Kapalı zarf	26/8/942	10
Bulgur	20,000	7,000	525	Kapalı zarf	26/8/942	10
Hayvan üzümü	8,000	4,000	300	Açık eksiltme	26/8/942	10,30
İnsan üzümü	3,000	1,800	135	Açık eksiltme	26/8/942	10,30
Zeytinyağı	6,000	8,400	630	Kapalı zarf	26/8/942	12
Odun	616,800	18,504	1388	Kapalı zarf	28/8/942	10
Pirinç	6,000	4,200	315	Açık eksiltme	28/8/942	12
Sabun	3,000	3,300	248	Açık eksiltme	28/8/942	12
Mercimek	13,000	5,200	390	Kapalı zarf	29/8/942	10

A — Yukarıda yazılı on beş kalem mevad hizalarında gösterilen gün ve saatlerde Nusaybinde gümrük muhafaza kıtası binasında mübayaa edilecektir.

B — İstekliler talıb oldukları kalemin hizasında gösterilen teminat akçesini Nusaybinde gümrük başmemurluğu veznesine yatırıp vezne makbuzu ve şartnamenin dördüncü maddesinde istenilen vesikalarla birlikte geleceklerdir.

C — Şartnameleri görmek isteyenler her gün sözü geçen binada görebilirler.

D — Kapalı zarfla alınacak maddelere talıb olanlar o kalemin hizasında gösterilen saatten bir saat evvel kanunun emrettiği şekilde teklif zarflarını komisyona vermiş bulunacaklardır. «8242»

Gümrükler muhafaza genel komutanlık satınalma komisyonundan:

Cinsi ve miktarı	Tutarı Lira	İlk teminatı Lira Kuruş	Saati
500 timar fırçası	850	63 75	10
3 nalbant takımı ve bir takım numara damgası.	151	11 33	10,30
200 bel kemerine toka ve köprü dikimi.	60	4 50	11
30 kilo bakır çivi.	185	13 50	14
14000 takım çamaşır dikimi.	1540	115 50	15

Yukarıda yazılı eşyanın 12.Ağustos.942 Çarşamba günü hizalarında yazılı saatlerde pazarlıkla eksiltmeleri yapılacaktır.

Nümune ve şartnameleri komisyonda her gün görülebilir. İsteklilerin Galata Mumhane caddesinde 54 numaralı dairedeki Satınalma komisyonuna müracaatları. «8415»

Kocaeli Vilâyetinden:

Hereke taşı namile maruf Herekede Hacı Hüseyin inleri mevkiinde 1750 metre murabbaı arazi dahilindeki taş ocağı beş sene müddetle ruhsata bağlanacaktır. İhale Ağustosun 17 inci Pazartesi günü saat on birde vilâyet makamında kapalı zarf usulile yapılacaktır. Muvakkat teminat yapılacak teklifin yüzde yedi buçuğu üzerinden hesab edilerek verilecektir. İsteklilerin o gün zikredilen saatten bir saat evveline kadar teklif mektublarını Ticaret Odası kayıd vesikası ve muvakkat teminat ile birlikte vilâyet makamına vermeleri, şartnamesini görmek isteyenlerin de Encümen kalemine müracaatları lâzımdır.

Teklif mektubları posta ile gönderildiği takdirde vaki olacak gecikme kabul edilmez. «8169»

Nişantaşı kız enstitüsü müdürlüğünden:

1 — Okulumuzda yapılacak olan dahili ve harici tamirat açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 17 Ağustos 942 Pazartesi günü saat 14 de yüksek mektebler muhasibliği binasında toplanacak komisyon tarafından yapılacaktır.

3 — Keşif bedeli 9704 lira 08 muvakkat teminatı 727 lira 81 kuruştur.

4 — Mukavele. eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususi ve fenni şartnameleri proje keşif hülâsasile buna müteferri diğer evrak Pazartesi - Perşembe günleri okul idaresinde görülebilir.

5 — İsteklilerin en az bir taahhüdde 6000 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara müsteniden İstanbul Vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden tatil günleri hariç 3 gün evvel alınmış ehliyet ve 942 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile gelmeleri. «8122»

Kocaeli Vilâyetinden:

İzmit Memleket hastanesi için 232 kalem ilâç ve tıbbi levazım açık eksiltme suretile satın alınacaktır. İhale Ağustosum 17 inci Pazartesi günü saat on birde vilâyet makamında yapılacaktır. Muhammen bedeli «3482» lira 59 kuruştur. İsteklilerin o gün zikredilen saate kadar 262 lira muvakkat teminatla vilâyet makamına şartnamesini görmek isteyenlerin de Memleket hastahanesi veya Daimi Encümen kalemine müracaatları. «8170»

Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: Ziyad T. Ebüzziya

SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIGİL.